

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.6.2026 r.
COM(2026) 200 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU
EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU REGIONÓW I EUROPEJSKIEGO
BANKU INWESTYCYJNEGO**

Europejski semestr 2026 - pakiet wiosenny

1. WPROWADZENIE

W dobie poważnych zmian geopolitycznych i napięć UE musi nadal zwiększać swoją konkurencyjność i autonomię strategiczną, aby utrzymać gospodarczą i społeczną odporność oraz spójność. Otoczenie gospodarcze charakteryzuje się głęboką niepewnością geopolityczną i nasilającą się globalną konkurencją, utrzymującymi się napięciami na arenie międzynarodowej, podwyższonym ryzykiem dla bezpieczeństwa oraz coraz poważniejszymi skutkami zmiany klimatu. Ponadto utrzymująca się zmienność cen energii i rosnące cła na całym świecie nadal przyczyniają się do wzrostu kosztów utrzymania, obciążają łańcuchy dostaw i zwiększają koszty operacyjne, co dotyka w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP). Zmiany te ujawniają szereg słabych punktów i potęgują od dawna istniejące wyzwania stojące przed Europą, związane z powolnym wzrostem wydajności i innowacyjności. UE wykazała się jednak również odpornością, radząc sobie z wieloma kryzysami. Realizuje ambitny program na rzecz konkurencyjności i czyni postępy w zakresie innowacji cyfrowych, celów dotyczących dekarbonizacji oraz bezpieczeństwa gospodarczego.

Wiosenny pakiet europejskiego semestru 2026 ma na celu wykorzystanie mocnych stron UE przez skoordynowane działania na rzecz zwiększenia konkurencyjności, zapewnienia autonomii strategicznej, zwiększenia odporności i gotowości przy jednoczesnym utrzymaniu stabilności finansów publicznych. Kompas konkurencyjności ⁽¹⁾ nadal stanowi ramy przewodnie tego cyklu europejskiego semestru. Opiera się on na ogromnym potencjale jednolitego rynku, zwiększa stabilność makroekonomiczną oraz stabilność fiskalną, a także dostosowuje reformy strukturalne i inwestycje do strategicznych priorytetów UE, jakimi są: zlikwidowanie luki innowacyjnej, dekarbonizacja naszej gospodarki, zmniejszenie strategicznych zależności, wspieranie umiejętności i wysokiej jakości miejsc pracy, zapewnienie sprawiedliwości i spójności społecznej oraz uproszczenie otoczenia działalności gospodarczej. Są to również niektóre z głównych ambitnych celów zawartych w planie działania „Jedna Europa, jeden rynek” – planu, którego szybkie wdrożenie nadal ma kluczowe znaczenie. UE dąży do osiągnięcia tych celów, a jednocześnie wywiązuje się ze swoich zobowiązań do wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych i celów zrównoważonego rozwoju ONZ.

Europejski semestr 2026 stanowi kompleksowe ramy służące dostosowaniu reform oraz inwestycji krajowych i regionalnych do priorytetów UE. Opierając się na postępie osiągniętym dzięki Instrumentowi na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), który przyspieszył wdrażanie reform i inwestycji, oraz na śródkresowym przeglądzie polityki spójności, europejski semestr 2026 dalej posłuży jako kluczowa podstawa analityczna umożliwiająca określenie i uszeregowanie pod względem ważności reform i inwestycji w wielu obszarach polityki, w tym środków mających na celu niwelowanie nierówności gospodarczych i społecznych oraz dysproporcji terytorialnych. Biorąc pod uwagę tę analizę, UE, państwa członkowskie i inne zainteresowane strony muszą koordynować inwestycje i reformy w celu poprawy bezpieczeństwa

¹[Kompas konkurencyjności dla UE](#), COM(2025) 30 final.

gospodarczego UE i wzmocnienia strategicznych ogólnounijnych łańcuchów wartości w ramach wspólnych priorytetów w zakresie konkurencyjności. W niniejszym wiosennym pakiecie Komisja kładzie duży nacisk na ocenę postępów we wdrażaniu kompleksowego zbioru zaleceń dla poszczególnych krajów na 2025 r. Zapewnione zostaną spójność i synergia między europejskim semestrem a innymi ramami zarządzania, takimi jak cyfrowa dekada i zalecenia dotyczące WPR.

Komisja wzywa Radę Europejską do zatwierdzenia, a Radę UE do przyjęcia zaleceń Komisji dotyczących zaleceń dla poszczególnych krajów na 2026 r. Wzywa też wszystkie państwa członkowskie do pełnego i terminowego wdrożenia zaleceń w ścisłym dialogu z partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi zainteresowanymi stronami.

2. NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA I ZALECENIA W ZAKRESIE POLITYK PUBLICZNYCH

Reagowanie na pojawiające się zagrożenia

Przeciwdziałanie kryzysowi energetycznemu

Paliwa kopalne stanowią centralny element obecnego kryzysu energetycznego, co podkreśla pilną potrzebę podjęcia przez Europę zdecydowanych działań na rzecz zapewnienia czystej, rodzimej i przystępnej cenowo energii oraz bezpieczeństwa dostaw energii, a także ochrony konkurencyjności przemysłu UE. Transformacja energetyczna pozostaje najskuteczniejszą strategią osiągnięcia autonomii strategicznej Europy, zwiększenia odporności, strukturalnego obniżenia cen energii oraz zapewnienia czystej, dostępnej w dużych ilościach i rodzimej energii niezbędnej do zasilania gospodarki przyszłości. Plan REPowerEU, który zainicjowano w maju 2022 r. w odpowiedzi na pełnoskalową inwazję wojskową Rosji na Ukrainę, dowiódł już, że wspólne działania mogą skutecznie ograniczyć zapotrzebowanie na energię i jej import, ustabilizować rynki energetyczne, zwiększyć odporność oraz przyspieszyć elektryfikację. Dzięki inwestycjom w energię wspieranym z szeregu funduszy unijnych UE jest znacznie lepiej niż dotychczas przygotowana do radzenia sobie z wahaniami na rynku energii. W szczególności instrument „Łącząc Europę” pomógł sfinansować krytyczną transgraniczną infrastrukturę energetyczną, wzmacniając tym samym połączenia międzysystemowe, a także wspierając rozwój zintegrowanego i zrównoważonego europejskiego rynku energii oraz prawdziwej unii energetycznej.

W ramach inicjatywy AccelerateEU ⁽²⁾ Komisja zaproponowała skoordynowane podejście, aby zapewnić natychmiastową pomoc gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji i przedsiębiorstwom stojącym w obliczu skoków cen energii oraz zwiększyć odporność systemu energetycznego. Aby zapewnić bezpieczeństwo dostaw, niezbędna jest większa koordynacja na szczeblu UE, w tym w zakresie ponownego napełniania magazynów gazu na zimę oraz zbiorowego uwalniania rezerw ropy naftowej. Równie ważne będzie zapewnienie

² [AccelerateEU](#), COM(2026) 370 final.

dostępności paliw o kluczowym znaczeniu, takich jak paliwo do silników odrzutowych i olej napędowy, oraz unikanie zakłóceń w transporcie transgranicznym i funkcjonowaniu jednolitego rynku. Jednocześnie państwa członkowskie muszą zadbać o to, aby środki nadzwyczajne wprowadzone w celu zmniejszenia gospodarczych i społecznych skutków kryzysu energetycznego dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw miały charakter tymczasowy, były ukierunkowane, terminowe, proporcjonalne i zrównoważone pod względem fiskalnym oraz nie zwiększały popytu na paliwa kopalne. W tymczasowych ramach pomocy państwa w związku z kryzysem na Bliskim Wschodzie ⁽³⁾ Komisja przyjęła ukierunkowane i tymczasowe przepisy ułatwiające wsparcie najbardziej narażonych sektorów gospodarki. UE musi ponadto przyspieszyć transformację energetyczną, aby nadal zmniejszać swoją zależność od paliw kopalnych, co jest jedynym sposobem na zapewnienie prawdziwej niezależności energetycznej. UE, państwa członkowskie, przemysł i wszystkie inne zainteresowane strony muszą kontynuować wspólne działania na rzecz poprawy infrastruktury energetycznej w całej Europie, w tym poprzez postępy w zakresie Inicjatywy na rzecz autostrad energetycznych określonej w pakiecie dotyczącym europejskich sieci energetycznych. Zapowiadany plan działania na rzecz elektryfikacji będzie zawierał ambitny cel w zakresie elektryfikacji oraz środki mające na celu usunięcie barier w sektorach przemysłu, transportu i budownictwa. Komisja przedstawi również wniosek ustawodawczy w sprawie opłat sieciowych i opodatkowania, zapewniający m.in. niższe opodatkowanie energii elektrycznej niż gazu ziemnego. Komisja będzie koordynować działania UE (rozdział dotyczący inwestycji w ramach planu AccelerateEU), aby pomóc państwom członkowskim w maksymalnym wykorzystaniu i realokacji dostępnego finansowania unijnego, np. środków finansowych objętych polityką spójności, tam gdzie jest to wykonalne i zgodne z preferencjami poszczególnych państw członkowskich i regionów. Jednocześnie akt w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym będzie wspierał przemysł w zastępowaniu pierwotnych kopalnych surowców energetycznych surowcami powtórnie wykorzystywanymi i pochodzenia biologicznego. Działania te powinny iść w parze z przyspieszoną i pełną realizacją planu REPowerEU i zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących energii, aby zapewnić czystą i przystępną cenowo energię oraz rozwiązania oparte na obiegu zamkniętym, zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne i wzmocnić odporność na zewnętrzne wstrząsy cenowe. Działania te powinny być również spójne z innymi inicjatywami, takimi jak RESourceEU, które przeciwdziałają wykorzystywaniu nadmiernej zależności UE od surowców jako narzędzia politycznego.

Zwiększenie bezpieczeństwa gospodarczego

Bezpieczeństwo gospodarcze pozostaje pilnym priorytetem UE w obliczu utrzymujących się napięć geopolitycznych, podatności łańcuchów dostaw na zagrożenia i strategicznych zależności. Państwa członkowskie nadal stoją w obliczu ryzyka wynikającego ze strategicznych zależności, w szczególności w dziedzinie energii, surowców krytycznych, nawozów i kluczowych

³ Komunikat Komisji – Tymczasowe ramy pomocy państwa w związku z kryzysem na Bliskim Wschodzie, Dz.U. C, C/2026/2593, 5.5.2026; ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj>.

technologii, które to zależności narażają gospodarki na zmienność cen, zagrożenia dla bezpieczeństwa żywnościowego, zakłócenia oraz presję zewnętrzną. Chociaż poczyniono postępy w zakresie dywersyfikacji źródeł energii, zmniejszenia zależności od jednego dostawcy, a także przyspieszenia czystej transformacji oraz transformacji cyfrowej, nadal istnieją pewne wyzwania. Sektory energochłonne pozostają podatne na wysokie ceny energii, a opóźnienia we wdrażaniu odnawialnych źródeł energii, zapewnianiu odporności sieci i realizowaniu inwestycji w magazynowanie utrudniają długoterminowe bezpieczeństwo energetyczne. Zależności od surowców krytycznych, często pozyskiwanych u dostawców spoza UE, zagrażają sektorom strategicznym mającym zasadnicze znaczenie dla cyfrowej i czystej transformacji, co uwydatnia potrzebę rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym, produkcji krajowej oraz dywersyfikacji łańcucha dostaw. Aby zwiększyć bezpieczeństwo gospodarcze, państwa członkowskie muszą pogłębić integrację jednolitego rynku oraz przyspieszyć inwestycje strategiczne w zdolności produkcji czystych technologii, suwerenność technologiczną i cyberbezpieczeństwo, odporność infrastruktury oraz gotowość na sytuacje kryzysowe. Proponowany Akt w sprawie przyspieszenia rozwoju przemysłu ma na celu wzmocnienie bezpieczeństwa gospodarczego Europy przez zwiększenie zdolności przemysłowych w kluczowych sektorach przy jednoczesnym kontynuowaniu przejścia na produkcję zdekarbonizowaną.

Zwiększenie gotowości obronnej UE

Państwa członkowskie nadal zwiększają swoją gotowość obronną i zdolności obronne, do czego wezwano je w zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2025 r. Państwa członkowskie poczyniły postępy w zakresie zwiększania swojej gotowości obronnej i zdolności obronnych, w szczególności dzięki dodatkowej przestrzeni fiskalnej sięgającej nawet 1,5 % PKB w latach 2025–2028 i związanej z uruchomieniem krajowej klauzuli wyjścia w 17 państwach członkowskich. Należy kontynuować te działania, w tym poprzez inwestycje w rozbudowę i modernizację zdolności produkcyjnych, aby sprostać gwałtownemu wzrostowi popytu. Należy kontynuować inicjatywy w zakresie wspólnego udzielania zamówień, które zapewniają przemysłowi przewidywalność popytu, ograniczają fragmentację rynku i mogą obniżyć koszty jednostkowe. Postępy w tych dziedzinach są konieczne i zgodne z celami Komisji w zakresie obronności europejskiej – Gotowość 2030. W tym celu w ramach inicjatywy na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy (SAFE) państwom członkowskim zwracającym się o pomoc finansową na zakup zdolności obronnych zapewnia się pożyczki na kwotę do 150 mld EUR o długim terminie spłaty i konkurencyjnych warunkach oprocentowania. Komisja zatwierdziła już 18 z 19 krajowych planów inwestycyjnych w dziedzinie obronności przedłożonych przez państwa członkowskie w celu uzyskania pożyczek w ramach programu SAFE, zapewniając wsparcie finansowe w wysokości 130 mld EUR. Ponadto w przeglądzie śródkresowym w ramach polityki spójności przeznaczono kwotę 11,9 mld EUR na inwestycje w obronność i technologie podwójnego zastosowania. Co się tyczy przyszłości, istnieje pilna potrzeba trwałych, długoterminowych inwestycji w gotowość cywilną, w tym w celu zwiększenia krajowego cyberbezpieczeństwa i aktywów kosmicznych, które są strategicznym czynnikiem umożliwiającym gotowość obronną.

Potrzebę tę uwidaczniają wydarzenia we wschodnich regionach graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą.

Zapewnienie stabilności makroekonomicznej

Państwa członkowskie muszą utrzymać średniookresową stabilność finansów publicznych w kontekście konkurujących ze sobą potrzeb w zakresie finansów publicznych. Państwa członkowskie stoją w obliczu rosnącego zapotrzebowania na wydatki publiczne wynikającego z pilnej potrzeby zwiększenia wydatków na obronę i poprawy konkurencyjności, a jednocześnie muszą stawić czoła długoterminowym kosztom fiskalnym związanym ze zmianami demograficznymi ⁽⁴⁾ i rosnącym kosztem skutków zmiany klimatu w kontekście już i tak wysokiego długu publicznego. Jednocześnie otoczenie zewnętrzne UE stało się bardziej niepewne, co potęguje wyzwania gospodarcze i wyzwania w zakresie kształtowania polityki krajowej i unijnej. W ramach europejskiego semestru Komisja ocenia, czy państwa członkowskie postępują zgodnie z wymogami wynikającymi z europejskich ram zarządzania gospodarczego, opartych na średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych państw członkowskich (zob. ramka 1).

Do realizacji działań, które zwiększają odporność strukturalną europejskiego systemu energetycznego i przyspieszają odejście od paliw kopalnych, można korzystać z istniejącej elastyczności ram fiskalnych. Aby utrzymać długoterminowe bezpieczeństwo energetyczne Europy i złagodzić skutki gospodarcze związane z konfliktem na Bliskim Wschodzie, państwa członkowskie będą musiały ponieść znaczne koszty budżetowe w perspektywie krótkoterminowej. Na wniosek państw członkowskich zakres obecnej krajowej klauzuli wyjścia dotyczącej wydatków na obronę można rozszerzyć, aby uwzględnić działania podejmowane od lutego 2026 r. w celu zmniejszenia zależności od importowanych paliw kopalnych, a tym samym przyczynienia się do zapewnienia bezpieczeństwa i obrony Europy. Do działań, które warto rozważyć, należą m.in. wsparcie dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w ograniczaniu ich zależności od paliw kopalnych i propagowanie dekarbonizacji, środki przyspieszające elektryfikację sektorów zastosowań końcowych, inwestycje w sieci elektroenergetyczne, magazynowanie energii elektrycznej (np. baterie), oszczędność energii i zwiększenie mocy wytwórczych źródeł czystej energii.

Zabezpieczenia stabilności finansów publicznych zostaną w pełni zachowane. Nie zmieni się obecny pułap elastyczności, wynoszący do 1,5 % PKB w dodatkowych wydatkach w ramach krajowej klauzuli wyjścia dotyczącej obronności. W związku z tym, chociaż zakres elastyczności może zostać rozszerzony, ryzyko dla stabilności finansów publicznych będzie nadal ograniczone. W ramach istniejącego pułapu (1,5 % PKB) specjalny roczny pułap w wysokości 0,3 % PKB będzie miał zastosowanie w szczególności do środków wsparcia w dziedzinie energii i będzie

⁴ [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, „Zmiana demograficzna w Europie: zestaw narzędzi do działania”.](#)

dostępny w latach 2026–2028 ⁽⁵⁾), przy łącznym pułapie wynoszącym 0,6 % PKB w tym samym okresie. Limity te są spójne z celem, jakim jest rozwiązanie problemu nieuniknionych krótkoterminowych kosztów budżetowych, i zapewniają równowagę między elastycznością przewidzianą w odniesieniu do wsparcia związanego z energią a elastycznością dostępną w odniesieniu do wydatków obronnych. Wydatki przekraczające pułap nadal będą podlegać standardowym ocenom zgodności na podstawie ram fiskalnych. Państwa członkowskie powinny nadal wykorzystywać okres do 2028 r., aby dokonać niezbędnych korekt budżetowych i uwzględnić wyższy poziom przyszłych wydatków na obronę.

W nadchodzących miesiącach państwa członkowskie będą miały możliwość wystąpienia z wnioskiem o rozszerzenie zakresu ich istniejącej krajowej klauzuli wyjścia. Państwa członkowskie, które nie wystąpiły jeszcze z wnioskiem o uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia dotyczącej obronności, mogą to zrobić w dowolnym momencie. Komisja oceni wszystkie otrzymane wnioski w celu zapewnienia, aby przedłużenie obowiązywania lub uruchomienie klauzuli nie zagrażało stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej. W odpowiednim czasie Komisja zapewni państwom członkowskim większą jasność co do wymogów proceduralnych i operacyjnych, w tym przekazywania przez państwa członkowskie wystarczająco szczegółowych danych i informacji w celu monitorowania i oceny kwalifikowalności proponowanych środków służących zwiększeniu odporności strukturalnej europejskiego systemu energetycznego i przyspieszeniu odchodzenia od paliw kopalnych, a także będzie prowadzić nadzór fiskalny.

W ciągu ostatniego roku podatność na zagrożenia makrofinansowe zmieniała się w różny sposób w poszczególnych państwach członkowskich, zmniejszając się w niektórych przypadkach, niepewność natomiast wzrosła w ostatnim czasie. Niektóre państwa członkowskie stoją w obliczu szczególnych wyzwań w zakresie swojej stabilności makroekonomicznej, które w niektórych przypadkach mają znaczenie transgraniczne i stanowią problem dla strefy euro i całej UE. W ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej Komisja stwierdziła zakłócenia równowagi makroekonomicznej lub nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej w czterech państwach członkowskich (zob. ramka 2 i dodatek 4).

Ramka 1: Informacje na temat nadzoru fiskalnego w ramach paktu stabilności i wzrostu

Przeprowadzona przez Komisję wiosną 2026 r. ocena zgodności postępowania państw członkowskich z odpowiednimi zaleceniami Rady obejmuje zarówno rok 2025, jak i 2026. Po ocenie za 2026 r., opartej na prognozie Komisji z wiosny 2026 r., jesienią przeprowadzona zostanie kolejna ocena, a kolejna ocena nastąpi wiosną 2027 r. na podstawie danych dotyczących wyniku za 2026 r. Głównym elementem oceny Komisji jest porównanie danych

⁵ Aby zapewnić równe traktowanie, państwa członkowskie, które mogły już w pełni wykorzystać elastyczność przewidzianą w krajowej klauzuli wyjścia w celu zwiększenia wydatków na obronę, będą mogły uzyskać tymczasową i ograniczoną dodatkową elastyczność na tych samych zasadach, m.in. pod warunkiem, że ogólne ryzyko dla stabilności finansów publicznych pozostanie ograniczone.

dotyczących wyniku i prognoz Komisji w zakresie wzrostu wydatków netto (⁶) z maksymalnymi stopami wzrostu wydatków netto zalecanymi przez Radę (zob. dodatek 5 i fiskalne tabele statystyczne (⁷)). W przypadku państw członkowskich, w odniesieniu do których uruchomiono krajową klauzulę wyjścia dotyczącą wydatków a obronę (⁸) (⁹), w ocenie zgodności uwzględniono tę elastyczność (¹⁰).

W odniesieniu do dziesięciu państw członkowskich objętych obecnie procedurą nadmiernego deficytu (PND) (¹¹) Komisja oceniła działania podjęte w odpowiedzi na zalecenia Rady w ramach tej procedury. W przypadku **Malty** Komisja zaleca dziś Radzie zamknięcie procedury nadmiernego deficytu, ponieważ deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych z powodzeniem obniżono do poziomu poniżej 3 % PKB w 2025 r. – przed terminem ustalonym przez Radę – i przewiduje się, że w latach 2026 i 2027 deficyt ten utrzyma się on poniżej tego poziomu. Jednocześnie Komisja zauważa, że w przypadku **Malty** wzrost wydatków netto przekracza pułapy zalecane przez Radę zarówno w 2025 r., jak i w 2026 r., przy czym odpowiednie odchylenia w ujęciu skumulowanym przekraczają 0,6 % PKB. W przypadku pozostałych dziewięciu państw członkowskich objętych PND (**Belgii, Francji, Węgier, Włoch, Austrii, Polski, Rumunii, Słowacji i Finlandii**) oraz, w stosownych przypadkach, po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, Komisja uważa, że na tym etapie podjęto skuteczne działania i że procedura powinna zostać zawieszona. W przypadku **Włoch** wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył zalecane pułapy. W ujęciu skumulowanym wzrost wydatków netto w latach 2024–2025 był jednak jedynie nieznacznie wyższy od zalecanych pułapów i przewiduje się, że Włochy skorygują nadmierny deficyt w 2026 r., w terminie określonym przez Radę (¹²). Jednocześnie Komisja ocenia, że w 2026 r. **Francja** będzie narażona na ryzyko niezgodności z zalecaną stopą wzrostu wydatków netto w ujęciu rocznym jedynie w niewielkim stopniu, przy czym przewiduje się, że zachowa zgodność ze stopą wzrostu w ujęciu skumulowanym. Ocenia się, że w 2026 r. **Węgry** będą narażone na ryzyko istotnej niezgodności. W związku z tym, biorąc pod uwagę obecne

⁶ Wydatki netto zgodnie z definicją w art. 2 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263: „wydatki netto” oznaczają wydatki publiczne po skorygowaniu o: (i) wydatki z tytułu odsetek, (ii) działania dyskrejonalne po stronie dochodów, (iii) wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, (iv) krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię, (v) cykliczne elementy wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz (vi) działania jednorazowe i inne działania tymczasowe.

⁷ Fiskalne tabele statystyczne zawierające podstawowe dane istotne dla oceny polityk budżetowych państw członkowskich, SWD(2026) 200 final, Bruksela, 3.6.2026.

⁸ Krajowa klauzula wyjścia dotycząca wyższych wydatków obronnych zapewnia ograniczoną i tymczasową elastyczność, do 1,5 % PKB w porównaniu z rokiem odniesienia, w latach 2025–2028.

⁹ Do tej pory Rada uruchomiła krajową klauzulę wyjścia dotyczącą wydatków obronnych w przypadku 17 państw członkowskich (Belgii, Bułgarii, Czech, Danii, Niemiec, Estonii, Grecji, Chorwacji, Łotwy, Litwy, Węgier, Austrii, Polski, Portugalii, Słowenii, Słowacji, Finlandii). W przypadku Hiszpanii 22 maja 2026 r. Komisja przyjęła zalecenie dla Rady w sprawie uruchomienia krajowej klauzuli wyjścia dotyczącej obronności, które obecnie oczekuje na przyjęcie przez Radę.

¹⁰ W przypadku tych państw członkowskich w ocenie skoncentrowano się na porównaniu w ujęciu skumulowanym i sprawdzono, czy jakiegokolwiek odchylenie dodatnie od zalecanych pułapów można wytłumaczyć odpowiednim wzrostem wydatków obronnych. Elastyczność przewidziana w krajowej klauzuli wyjścia dotyczącej obronności jest jedyną elastycznością uwzględnioną w ocenie Komisji przeprowadzonej wiosną 2026 r.

¹¹ Belgia, Francja, Włochy, Węgry, Malta, Austria, Polska, Rumunia, Słowacja i Finlandia.

¹² Według danych Eurostatu deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Włoch spadł z 3,4 % PKB w 2024 r. do 3,1 % PKB w 2025 r. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych do daty granicznej prognozy deficyt przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wynieść 2,9 % PKB zarówno w 2026 r., jak i w 2027 r.

prognozy, na późniejszym etapie konieczna może być ogólna ocena podjętych działań. W przypadku gdyby oceny te wskazywały na brak skutecznych działań, mogłoby to wymagać przyspieszenia PND (¹³). Komisja podkreśla również, że sytuacja budżetowa w **Rumunii** pozostaje niestabilna, przy czym w 2025 r. wskaźnik deficytu w tym kraju był najwyższy w Unii, oraz że istnieje poważne ryzyko związane z wdrażaniem, które wymaga zdecydowanych i konsekwentnych działań na rzecz dostosowania fiskalnego w 2026 r. i w kolejnych latach.

W przypadku państw członkowskich, które nie są obecnie objęte PND, Komisja oceniła postępy we wdrażaniu planów średniookresowych i zgodność z odpowiednimi zaleceniami Rady. W 2025 r., po uwzględnieniu, w stosownych przypadkach, elastyczności w ramach krajowej klauzuli wyjścia:

- Ocenia się, że **Czechy, Dania, Niemcy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Łotwa i Szwecja zachowują zgodność** z zaleceniami, ponieważ wzrost wydatków netto jest niższy od maksymalnych wartości zalecanych przez Radę lub skumulowane odchylenie mieści się w zakresie elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia.
- Uznaje się, że **Irlandia, Cypr i Portugalia zachowują zgodność ze zobowiązaniami w zakresie polityki budżetowej określonymi w pakcie stabilności i wzrostu** dzięki swojej sytuacji budżetowej wykazującej nadwyżkę, co przyczynia się do obniżenia relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB. Jednocześnie Komisja zauważa, że Portugalia przekracza zalecany maksymalny wzrost wydatków netto, natomiast Cypr i Irlandia znacznie przekraczają zalecany maksymalny wzrost wydatków netto.
- Ocenia się, że **Litwa i Słowenia wykazują niezgodność** z zaleceniami, ponieważ wzrost ich wydatków netto przekracza pułapy zalecane przez Radę, ale odpowiednie odchylenia utrzymują się poniżej progu 0,6 % PKB (w ujęciu skumulowanym). Komisja odnotowuje jednak, że w przypadku Litwy przewiduje się, iż deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz dług publiczny będą kształtować się poniżej wartości odniesienia wynoszących 3 % i 60 % PKB.
- Ocenia się, że **Luksemburg, Niderlandy, Bułgaria i Chorwacja wykazują istotną niezgodność** z zalecanymi pułapami wydatków netto, przy czym odpowiednie odchylenia przekraczają progi 0,3 % PKB (w ujęciu rocznym) lub 0,6 % PKB (w ujęciu skumulowanym). Jednocześnie Komisja odnotowuje, że w przypadku Luksemburga i Niderlandów deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz dług publiczny kształtują się w 2025 r. poniżej wartości odniesienia wynoszących 3 % i 60 % PKB.

W 2026 r., ponownie po uwzględnieniu, w stosownych przypadkach, elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia:

¹³ Na obecnym etapie nie ma danych dotyczących wyniku za 2026 r., a przyspieszenie procedury mogłoby zostać wzięte pod uwagę na późniejszym etapie, gdyby porównanie wzrostu wydatków netto przewidzianego w prognozie Komisji z zalecaną ścieżką korekty wydatków netto (z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia w odniesieniu do wydatków obronnych) wskazywało na szczególnie poważny przypadek niezgodności.

- **Przewiduje się, że Czechy, Dania, Estonia, Niemcy, Irlandia, Grecja, Łotwa zachowają zgodność** z zaleceniami, ponieważ wzrost wydatków netto jest niższy od maksymalnych wartości zalecanych przez Radę lub skumulowane odchylenie mieści się w zakresie elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia.
- Podobnie jak w 2025 r., **przewiduje się, że Cypr i Portugalia wywiążą się ze zobowiązań w zakresie polityki budżetowej określonych w pakcie stabilności i wzrostu** dzięki swojej sytuacji budżetowej, która według prognoz w 2026 r. wykaże nadwyżkę lub pozostanie bliska równowadze. Jednocześnie Komisja zauważa, że w przypadku Portugalii występuje ryzyko przekroczenia zalecanego maksymalnego wzrostu wydatków netto, natomiast w przypadku Cypru występuje ryzyko znacznego przekroczenia zalecanego maksymalnego wzrostu wydatków netto.
- W przypadku **Hiszpanii, Luksemburga i Niderlandów istnieje ryzyko niezgodności** z zaleceniami. W przypadku Luksemburga i Niderlandów Komisja odnotowuje jednak, że prognozowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz dług publiczny mają wynieść w 2026 r. odpowiednio poniżej 3 % PKB i 60 % PKB.
- Ocenia się, że w 2026 r. **Litwa i Słowenia** oraz, podobnie jak w 2025 r., **Bulgaria i Chorwacja** będą **narażone na ryzyko istotnej niezgodności** z zaleceniami. Jednocześnie Komisja zauważa, że w przypadku Litwy i Chorwacji przewiduje się, iż deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz dług publiczny będą kształtować się poniżej wartości odniesienia wynoszących 3 % i 60 % PKB. Ponadto w przypadku Słowenii potwierdzenie istotnej niezgodności na podstawie danych dotyczących wyniku za 2026 r. mogłoby skutkować sporządzeniem sprawozdania na mocy art. 126 ust. 3 TFUE w celu oceny zgodności z kryterium długu.
- Ocenia się, że w przypadku **Szwecji** w 2026 r. wystąpi **ryzyko istotnej niezgodności z zalecaną stopą wzrostu wydatków netto w ujęciu rocznym**, przy czym przewiduje się, że kraj ten **zachowa zgodność ze stopą wzrostu w ujęciu skumulowanym**. Jednocześnie Komisja odnotowuje, że w przypadku Szwecji deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz dług publiczny mają kształtować się zgodnie z prognozami poniżej wartości odniesienia wynoszących 3 % i 60 % PKB.

W ocenie realizacji planów średniookresowych Komisja uwzględniła również inwestycje i reformy stanowiące podstawę przedłużenia odpowiednich okresów dostosowania fiskalnego. Dotyczy to ośmiu państw członkowskich (¹⁴), w przypadku których okres dostosowania fiskalnego przewidziany w tych planach przedłużono z czterech do siedmiu lat. W przypadku tych państw członkowskich Komisja oceniła realizację kluczowych etapów tych reform i inwestycji, biorąc pod uwagę informacje przedstawione w rocznych sprawozdaniach z postępów. W świetle tej oceny Komisja uważa, że zasadniczo wszystkie zainteresowane państwa członkowskie wypełniły swoje zobowiązania w zakresie reform i inwestycji w zadowalający sposób (zob. dodatek 5).

Ponadto Komisja oceniła zgodność z kryterium deficytu w pięciu państwach członkowskich (¹⁵), aby zdecydować, czy należy zalecić Radzie podjęcie nowych decyzji

¹⁴ Belgia, Niemcy, Hiszpania, Francja, Włochy, Austria, Rumunia i Finlandia.

¹⁵ Sprawozdanie Komisji opracowane zgodnie z art. 126 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, 3.6.2026, COM(2026) 302 final. Co się tyczy państw członkowskich, które nie są obecnie objęte PND, na koniec 2025 r.

w sprawie istnienia nadmiernego deficytu. Ocena prowadzi do wniosku, że na obecnym etapie nie ma podstaw do wszczęcia procedury nadmiernego deficytu wobec Niemiec, Estonii i Słowenii. Ogólnie rzecz biorąc, w przypadku Łotwy kryterium deficytu oceniono jako spełnione. Natomiast w przypadku **Bułgarii**, biorąc pod uwagę opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego na temat jej sprawozdania, Komisja rozważy zaproponowanie wszczęcia procedury nadmiernego deficytu.

Ze względu na niedawne zmiany na rynkach energii od czasu wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie w lutym 2026 r., wiele państw członkowskich przyjęło środki polityki fiskalnej w celu złagodzenia społecznych i gospodarczych skutków wysokich cen energii dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. W prognozie Komisji z wiosny 2026 r. uwzględniono koszty budżetowe takich nowych środków w wysokości 14,5 mld EUR (0,07 % PKB UE) w 2026 r. dla całej UE. Szacunki te zakładają, że środki wygasną zgodnie z datami wygaśnięcia określonymi w odpowiednich ustawach w dacie granicznej prognozy. Gdyby obowiązywanie tych środków zostało przedłużone do końca 2026 r., ich koszty budżetowe wzrosłyby w 2026 r. do 38,6 mld EUR (0,2 % PKB UE). Trzy czwarte środków w ramach wsparcia wydawane jest w sposób nieukierunkowany, a pozostała jedna czwarta przeznaczana jest dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji lub przedsiębiorstw energochłonnych. Ponadto ponad dwie trzecie szacowanych kosztów budżetowych odpowiada środkom, które mają bezpośredni wpływ na koszt końcowy zużycia energii, takim jak obniżki akcyzy. Pozostała jedna trzecia odpowiada środkom, które zapewniają tymczasowe wsparcie dochodu gospodarstw domowych lub (pozacenowe) rekompensaty dla przedsiębiorstw.

Ramka 2: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej w państwach członkowskich

Komisja oceniła występowanie zakłóceń równowagi makroekonomicznej w siedmiu państwach członkowskich wybranych do szczegółowej oceny sytuacji w sprawozdaniu przedłożonym w ramach mechanizmu ostrzegania na 2026 r. W przypadku wszystkich tych państw członkowskich w poprzednim cyklu nadzoru w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej (PdZRM) stwierdzono występowanie zakłóceń równowagi lub nadmiernych zakłóceń równowagi. Podobnie jak w dwóch poprzednich cyklach rocznych PdZRM, szczegółowe oceny sytuacji w 2026 r. przedstawiono państwom członkowskim przed publikacją pakietu wiosennego, aby umożliwić bardziej szczegółowe wielostronne dyskusje na forum komitetów Rady przed sformułowaniem zaleceń dla poszczególnych krajów ⁽¹⁶⁾.

Klasyfikacja zakłóceń równowagi opiera się na trzech kryteriach: (i) jak poważne są zakłócenia równowagi; (ii) jak się zmieniały i będą zmieniać w przyszłości; oraz (iii) jakie środki są wobec nich wprowadzane w ramach polityki. Kryteria te uwzględnia się w perspektywicznej orientacji PdZRM stosowanej od czasu przeprowadzenia przeglądu

wskaźnik długu brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył wartość odniesienia w Niemczech, Grecji, Hiszpanii, Portugalii i Słowenii. W przypadku tych państw członkowskich ocenia się, że wskaźnik zadłużenia wystarczająco się zmniejsza, zbliżając się do wartości odniesienia w zadowalającym tempie. W związku z tym nie odnotowano państw członkowskich, w przypadku których zgodność z kryterium długu musiało zostać poddane dalszej analizie w sprawozdaniu sporządzonym na mocy art. 126 ust. 3 TFUE.

¹⁶ SWD(2026) 137–143. Państwom członkowskim udostępniono za pośrednictwem Komitetu Polityki Gospodarczej Rady i jego grupy roboczej LIME siedem szczegółowych ocen sytuacji w dwóch partiach: jedną w połowie kwietnia (w przypadku Niderlandów, Rumunii i Szwecji), a drugą na początku maja (w przypadku Grecji, Węgier, Włoch i Słowacji). Oceny te opublikowano również w ramach serii sprawozdań [European Economy Institutional Papers](#).

zarządzania gospodarczego zakończonego w 2024 r. W szczególności w ramach tego perspektywicznego podejścia te trzy kryteria pozostają w mocy, ale większy nacisk kładzie się na to, jak się zmieniają i będą zmieniać w przyszłości zakłócenia równowagi oraz na wdrażanie przez organy krajowe środków z zakresu polityki mających na celu przewyższenie tych zakłóceń lub związanych z nimi zagrożeń.

W ciągu ostatniego roku podatności na zagrożenia zmieniały się w różny sposób w poszczególnych państwach członkowskich, ale w kilku przypadkach zmniejszyły się, niepewność wzrosła natomiast w ostatnim czasie. Inflacja nadal spadała w większości państw strefy euro i państw członkowskich UE, choć w różnym tempie, saldo obrotów bieżących poprawiło się, a wysokie zadłużenie zmniejszyło się w szeregu przypadków, podczas gdy sektor bankowy pozostał w dobrej kondycji. Natomiast w kilku państwach odnotowano szybki wzrost cen nieruchomości mieszkalnych. Roczny cykl wdrażania PdZRM kończy się jednak w kontekście większej niepewności, ponieważ konflikt na Bliskim Wschodzie budzi niepokój dotyczący cen energii, wyższej i bardziej zmiennej inflacji, zaostrzonych warunków finansowania i wolniejszego wzrostu gospodarczego. Przewidywanie zmian ryzyka i ich wpływu na stabilność makroekonomiczną UE, strefy euro i poszczególnych państw członkowskich stało się trudniejsze.

Komisja podjęła szereg decyzji w ramach PdZRM. Podatność na zagrożenia maleje w kilku państwach członkowskich objętych szczegółową oceną sytuacji, a w niektórych przypadkach nie stwierdzono zakłóceń równowagi w ramach PdZRM. W pozostałych państwach członkowskich, w odniesieniu do których przeprowadzono szczegółową ocenę sytuacji, nadal istnieją istotne wyzwania. W szczególności:

- Oceniono, że w Grecji zakłócenia równowagi już nie występują. Podatności na zagrożenia związane z długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz zadłużeniem zewnętrznym zmniejszyły się w ostatnich latach, czemu sprzyjały stały wzrost PKB, a nadwyżki budżetowe dodatkowo przyczyniają się do zmniejszenia długu sektora instytucji rządowych i samorządowych; zmniejszyły się wskaźniki kredytów zagrożonych i poprawiły bilanse banków; utrzymuje się znaczny deficyt obrotów bieżących, ale jego korzystne finansowanie ogranicza ryzyko dla stabilności zewnętrznej; Grecja wdrożyła odpowiednie reformy w celu zmniejszenia istniejących od dawna podatności na zagrożenia.
- Ocenia się, że w Niderlandach zakłócenia równowagi już nie występują. Podatności na zagrożenia związane z wysokim poziomem zadłużenia gospodarstw domowych, rynkiem nieruchomości i dużą nadwyżką obrotów bieżących utrzymywały się na przestrzeni lat, jednak w ostatnim czasie zmniejszyły się.
- Oceniono, że w Szwecji zakłócenia równowagi już nie występują. Utrzymują się podatności na zagrożenia związane z rynkiem nieruchomości i wysokim poziomem zadłużenia sektora prywatnego, ale w ostatnim czasie ich skala się zmniejszyła.
- We Włoszech nadal występują zakłócenia równowagi w wyniku utrzymujących się podatności na zagrożenia związanych z wysokim długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych i słabym wzrostem wydajności, które mają znaczenie transgraniczne, a dalsza i skuteczna realizacja reform i inwestycji pobudzających wzrost gospodarczy,

wraz z ostrożnym kursem polityki fiskalnej, mają kluczowe znaczenie dla zmniejszenia tych podatności.

- Na Węgrzech nadal występują zakłócenia równowagi z powodu utrzymujących się podatności na zagrożenia związane z konkurencyjnością, potrzebami w zakresie finansowania publicznego i cenami nieruchomości mieszkalnych, a przyjęte strategie polityczne nadal pogłębiają te podatności.
- W Słowacji nadal występują zakłócenia równowagi z powodu utrzymujących się podatności na zagrożenia związane z saldem obrotów z zagranicą i wynikiem sektora instytucji rządowych i samorządowych, konkurencyjnością, rynkiem mieszkaniowym i zadłużeniem gospodarstw domowych, a działania w ramach polityki nadal są ograniczone.
- Rumunia nadal odnotowuje nadmierne zakłócenia równowagi. Podatności na zagrożenia związane z deficytem budżetowym i deficytem obrotów bieżących nieco się zmniejszyły w ostatnim czasie, ale nadal są bardzo znaczące, podczas gdy konkurencyjność kosztowa nadal się pogarsza, choć w mniejszym stopniu niż wcześniej. Komisja nadal będzie monitorować postępy w realizacji odpowiednich działań w ramach polityki mających na celu przezwyciężenie tych nadmiernych zakłóceń równowagi.

W dodatku 4 przedstawiono szczegółowe informacje na temat kwestii specyficznych dla siedmiu państw członkowskich objętych oceną.

W tym kontekście oraz w świetle utrzymujących się w wielu państwach członkowskich wysokich wskaźników zadłużenia poprawa jakości finansów publicznych i efektywności wydatków ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia podatnikom rzeczywistej wartości oraz zagwarantowania stabilności finansów publicznych. Wymaga to zdecydowanego ustalenia priorytetów w zakresie wydatków oraz zwiększenia ich efektywności i skuteczności, między innymi poprzez przeglądy wydatków. Równolegle modernizacja i usprawnienie systemów podatkowych może pomóc w generowaniu niezbędnych dochodów, przyczyniając się do wzmocnienia odporności gospodarczej. Kilka krajów zreformowało swoje ogólne zarządzanie budżetem, aby wspierać wiarygodną i sprzyjającą wzrostowi politykę fiskalną. Niektóre państwa wzmocniły niezależne instytucje fiskalne, zwiększyły przejrzystość sprawozdawczości w zakresie finansów publicznych i poprawiły jakość zarządzania inwestycjami publicznymi. W zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2026 r. państwa członkowskie wezwano do poprawy jakości wydatków publicznych poprzez uczynienie systemów opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej bardziej zrównoważonymi oraz częstsze przeprowadzanie przeglądów wydatków, na przykład w Polsce, Słowenii i Hiszpanii. Ma to szczególne znaczenie w państwach członkowskich, w których udział dochodów publicznych w PKB już teraz jest wysoki. Niektórym państwom członkowskim zaleca się również poprawę stabilności ich systemów emerytalnych. Na przykład Austrii, Niemcom, Włochom, Luksemburgowi i Polsce zaleca się wprowadzenie środków zachęcających do podwyższenia rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę. Z kolei Cypr, Czechy, Litwa, Malta i Portugalia – a także Austria, Niemcy i Luksemburg – powinny wspierać

dochody emerytalne poprzez rozwijanie dodatkowych programów emerytalnych, które stanowią również źródło długoterminowego kapitału dla ich gospodarek.

Szereg państw członkowskich podjęło działania mające na celu poprawę przestrzegania przepisów podatkowych i modernizację systemu poboru dochodów. Co się tyczy państw członkowskich, które otrzymały w 2025 r. zalecenia krajowe dotyczące polityki podatkowej, do pozytywnych zmian zalicza się między innymi postępy w cyfryzacji administracji podatkowej – takie jak grecki cyfrowy system sprawozdawczości podatkowej i powiązane z nim reformy w zakresie e-fakturowania oraz działania Portugalii na rzecz poprawy przestrzegania przepisów poprzez uproszczenie i cyfryzację procedur podatkowych. Kilka państw członkowskich podejmuje wysiłki na rzecz poszerzenia bazy podatkowej i zrównoważenia struktury podatków. Ponadto poczyniono pewne postępy w walce z uchylaniem się od opodatkowania i unikaniem opodatkowania. Dla porównania odnotowano mniejsze postępy w odniesieniu do istniejącej od dawna potrzeby zwalczania agresywnego planowania podatkowego i poważnych wyzwań związanych z lukami podatkowymi. Rządy europejskie tracą co roku ponad 100 mld EUR dochodów z tego powodu, że przepisy podatkowe nie są przestrzegane. Istnieje ponadto kilka tysięcy przepisów dotyczących wydatków podatkowych, które mogą być kosztowne i nie zawsze są racjonalnie uzasadnione. Taka złożoność systemu podatkowego utrudnia sprawiedliwą i skuteczną mobilizację dochodów. W proponowanych zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2026 r. wzywa się do zmniejszenia tych luk, aby zapewnić sprawiedliwość podatkową i stabilność dochodów, a także do dalszego udoskonalenia struktury podatkowej z myślą o wspieraniu zrównoważonej konkurencyjności. Na przykład Irlandii, Polsce, Bułgarii i Estonii zaleca się rozszerzenie podstawy opodatkowania, w tym poprzez wykorzystanie dochodów ze źródeł podatkowych, które w mniejszym stopniu hamują wzrost gospodarczy. Do osiągnięcia tych celów może przyczynić się dalsza modernizacja i cyfryzacja administracji podatkowych.

Wzmocnienie konkurencyjności UE

Przekierowanie oszczędności na inwestycje produkcyjne w celu zwiększenia konkurencyjności

W latach 2025–2026 państwa członkowskie poczyniły niewielkie postępy w zakresie poprawy dostępu do finansowania i nadal utrzymują się między nimi dysproporcje. Do pozytywnych zmian należą: prężny sektor bankowy i ubezpieczeniowy oraz utrzymująca się stabilność finansowa. Nadal występują jednak pewne wyzwania, w tym utrzymujące się luki w finansowaniu, zwłaszcza w przypadku przedsiębiorstw scale-up, a w niektórych państwach członkowskich również przedsiębiorstw typu start-up i MŚP; nieskuteczne ramy upadłościowe w kilku państwach członkowskich; a także nadal słabo rozwinięte i rozdrobnione rynki kapitałowe, które nie uzupełniają w wystarczającym stopniu finansowania dłużnego zapewnianego przez banki.

W proponowanych zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2026 r. Komisja wzywa do wprowadzenia środków krajowych na rzecz utworzenia unii oszczędności i inwestycji ⁽¹⁷⁾.

¹⁷ [Unia oszczędności i inwestycji](#), COM(2025) 124 final.

Komisja wzywa kilka państw członkowskich do rozszerzenia ich źródeł finansowania poprzez zachęcanie inwestorów instytucjonalnych i detalicznych do udziału w rynkach kapitałowych, w szczególności w rynkach akcji. W wielu państwach członkowskich dodatkowe fundusze emerytalne mogą zarówno poprawić poziom życia osób w podeszłym wieku, jak i skierować długoterminowe oszczędności na inwestycje produkcyjne, przyczyniając się tym samym do poprawy dostępu do finansowania i wzmocnienia konkurencyjności państw członkowskich.

Szereg inicjatyw na szczeblu UE, zainicjowanych w ramach strategii na rzecz unii oszczędności i inwestycji, również ma poprawić przekierowywanie oszczędności na inwestycje. W zaleceniu w sprawie zwiększenia dostępności rachunków oszczędnościowo-inwestycyjnych dzięki uproszczonemu i korzystnemu traktowaniu podatkowemu ⁽¹⁸⁾ oraz w komunikacie w sprawie strategii UE na rzecz wiedzy finansowej ⁽¹⁹⁾ nakreślono jasną strategię mającą na celu propagowanie większego udziału inwestorów detalicznych w rynkach kapitałowych. W komunikacie w sprawie zwiększenia zdolności unijnego sektora emerytur dodatkowych w celu poprawy dochodów emerytalnych i dostarczenia długoterminowego kapitału gospodarce UE ⁽²⁰⁾ wskazano cel w postaci mobilizacji aktywów europejskich funduszy emerytalnych i rozszerzenia możliwości finansowania dla wszystkich przedsiębiorstw. Ponadto przyjęty w grudniu 2025 r. pakiet dotyczący integracji rynków oraz nadzoru ⁽²¹⁾ ma na celu stworzenie bardziej zintegrowanego, wydajnego i konkurencyjnego rynku kapitałowego zapewniającego obywatelom lepsze możliwości pomnażania majątku i ułatwiającego przedsiębiorstwom dostęp do finansowania.

Zniwelowanie luki innowacyjnej

Niektóre państwa członkowskie podjęły działania na rzecz pobudzenia badań naukowych i innowacji, do czego wezwano je w zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2025 r. Postępy są jednak nadal ograniczone i nierównomierne w poszczególnych państwach członkowskich i regionach UE. W związku z tym, że wydatki na badania i rozwój utrzymywały się w 2024 r. na poziomie 2,2 % PKB, pod względem intensywności badań i rozwoju UE pozostaje w tyle za światowymi liderami, takimi jak Stany Zjednoczone (3,4 % PKB), Japonia (3,4 %) czy Korea Południowa (5,0 %), a od 2020 r. UE wyprzedzają również Chiny (2,6 %). Odnotowano jednak pozytywne zmiany w zakresie poprawy warunków finansowania przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, na przykład w Austrii i Grecji. W Czechach i Niemczech osiągnięto również postępy w zakresie ułatwiania transferu technologii oraz zapewniania zachęt do innowacji i badań naukowych. Jeżeli chodzi o doskonałość naukową, Irlandia podjęła działania na rzecz zwiększenia publicznego finansowania badań i rozwoju, chociaż konieczne są trwałe trendy wzrostowe, natomiast Estonia zwiększyła publiczne wsparcie dla badań stosowanych.

¹⁸ [Zalecenie Komisji 2025/2029.](#)

¹⁹ [COM\(2025\) 681 final.](#)

²⁰ [COM\(2025\) 839 final.](#)

²¹ [Dalszy rozwój integracji rynków kapitałowych oraz nadzoru w Unii,](#) COM(2025) 940 final.

Mając na uwadze utrzymujące się znaczne niedobory, jako priorytet w zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2026 r. wskazano zniwelowanie luki innowacyjnej oraz pobudzenie inwestycji w badania i rozwój w Europie. W zaleceniach podkreślono potrzebę: wspierania publicznych i prywatnych inwestycji w badania i rozwój; wzmocnienia systemów innowacji przez poprawę współpracy między przedsiębiorstwami a środowiskiem akademickim, efektywności wsparcia publicznego na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach oraz dostępu do finansowania; a także zwiększenia dostępu do innowacji, w tym, w stosownych przypadkach, w regionach opóźnionych w rozwoju. Czechom, Hiszpanii, Francji i Polsce zaleca się pogłębienie transferu wiedzy, wspieranie absorpcji innowacji i zapewnienie przedsiębiorstwom typu start-up i scale-up środowiska sprzyjającego innowacjom. Daniem, jeden z krajów przodujących w dziedzinie innowacji, zachęca się do dalszego wspierania innowacyjności MŚP, upowszechniania technologii i zapewnienia dostępu do finansowania wzrostu gospodarczego. Oprócz wspierania cyfryzacji przedsiębiorstw należy w dalszym ciągu zajmować się niedoborami w niektórych dziedzinach nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) i wśród specjalistów z branży technologii informacyjno-komunikacyjnych w dziedzinach technologii strategicznych, w tym poprzez zachęcanie kobiet do podejmowania studiów na tych kierunkach.

Inicjatywy na szczeblu UE mają na celu dalsze wspieranie działań na rzecz domykania luki innowacyjnej. Inicjatywy te obejmują Unijną strategię na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up ⁽²²⁾, w tym uruchomienie Funduszu TechEU Scale-up o wartości 5 mld EUR, oraz planowany akt o europejskiej przestrzeni badawczej, którego celem jest ułatwienie ⁽²³⁾ swobodnego przepływu wiedzy, naukowców i technologii, a także przyszły europejski akt o innowacjach, którego celem jest wsparcie wprowadzania i komercjalizacji innowacji ⁽²⁴⁾. W ramach kolejnych WRF proponowany Europejski Fundusz Konkurencyjności zmobilizuje kapitał prywatny na dużą skalę. Dzięki bliskiemu powiązaniu z programem „Horyzont Europa” fundusz ten będzie wspierać inwestycje na wszystkich etapach – od badań naukowych i innowacji, przez zwiększanie skali i wdrażanie w przemyśle, po produkcję. Państwa członkowskie powinny przyspieszyć wdrażanie technologii opartych na sztucznej inteligencji i innych najnowocześniejszych technologii, takich jak technologie kwantowe, chmura obliczeniowa, obliczenia wielkiej skali, zgodnie ze strategią w sprawie zastosowania AI ⁽²⁵⁾ oraz Planem działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji ⁽²⁶⁾. Wraz z wdrożeniem fabryk AI i gigafabryk AI przyszły akt w sprawie cipów 2 oraz akt w sprawie rozwoju chmury i AI zmobilizują krytyczne zdolności i talenty w zakresie obliczeń, danych i infrastruktury, aby zapewnić Europie wiodącą pozycję w dziedzinie sztucznej inteligencji i powstających technologii. Ponadto ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania

²² [Unijna strategia na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up](#), COM(2025) 270 final.

²³ [Akt o europejskiej przestrzeni badawczej \(EPB\)](#).

²⁴ [Europejski plan na rzecz innowacji](#).

²⁵ [Strategia w sprawie zastosowania AI | Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy](#).

²⁶ [Plan działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji | Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy](#).

(projekty IPCEI) są potężnym instrumentem pomocy państwa na rzecz projektów transgranicznych napędzających innowacje i wspierających europejską konkurencyjność.

Świadczenie prostych i cyfrowych usług publicznych

Poczyniono niewielkie postępy w zakresie zmniejszania obciążeń administracyjnych i modernizacji administracji publicznej. Do pozytywnych zmian można zaliczyć usprawnione procedury udzielania pozwoleń oraz ulepszone oceny skutków regulacji. W kilku państwach członkowskich poczyniono postępy w zakresie cyfryzacji i modernizacji usług publicznych, w tym systemów wymiaru sprawiedliwości, natomiast w innych postępy utknęły w martwym punkcie, na przykład ze względu na opóźnienia w realizacji projektów (np. na Cyprze). W szeregu państw członkowskich podjęto również reformy administracji publicznej: przykładem tego typu działań są greckie programy podnoszenia umiejętności cyfrowych w służbie cywilnej.

W związku z tym w proponowanych zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2026 r. państwa członkowskie wzywa się do zwiększenia efektywności administracji, zmniejszenia obciążeń administracyjnych i wspierania cyfrowych usług publicznych. Belgię, Chorwację i Hiszpanię wzywa się na przykład do przyspieszenia procedur wydawania pozwoleń na budowę, pozwoleń środowiskowych lub zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej. Zająć się kwestią nakładających się kompetencji, dążenie do uproszczenia przepisów na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz poprawa koordynacji działań na tych szczeblach zmniejszyłyby obciążenia administracyjne z korzyścią dla obywateli, przedsiębiorstw i administracji, sprzyjając tym samym konkurencyjności i innowacyjności. Cyfryzacja administracji publicznej wymaga nie tylko poprawy dostępności i interoperacyjności cyfrowych usług publicznych, np. w Niemczech i Bułgarii, ale także zagwarantowania równego cyfrowego dostępu do systemu wymiaru sprawiedliwości i innych usług publicznych we wszystkich regionach, a także inwestowania w umiejętności cyfrowe urzędników służby cywilnej. Aby zwiększyć zdolności służby cywilnej, konieczne jest również usprawnienie zarządzania i koordynacji, w tym na szczeblu lokalnym, np. w Chorwacji. Jakość stanowienia prawa można poprawić poprzez wzmocnienie ocen skutków i zapewnienie konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz ograniczenie stosowania rozporządzeń nadzwyczajnych, na przykład w Rumunii.

Na szczeblu UE Komisja określiła środki mające na celu zapewnienie, aby nowe inicjatywy UE nie prowadziły do nadmiernej złożoności i fragmentacji regulacyjnej. Na szczególną uwagę zasługują zasady „prostoty z założenia” przedstawione w komunikacie Komisji w sprawie prostszego, jaśniejszego i lepiej egzekwowanego zbioru przepisów unijnych ⁽²⁷⁾. Jednocześnie Komisja nadal zajmuje się problemem nakładających się i niespójnych przepisów w istniejącym dorobku prawnym, w tym za pośrednictwem planu działania na rzecz generalnych porządków regulacyjnych. To dwutorowe podejście, wraz z leżącymi u jego podstaw zasadami i środkami, stanowi również użyteczne wytyczne dla równie ambitnych działań na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. W 2025 r. Komisja przedstawiła dziesięć pakietów zbiorczych i inne

²⁷ [Prostszy, jaśniejszy i lepiej egzekwowany zbiór przepisów unijnych](#), COM(2026) 380 final.

wnioski legislacyjne, co przyniosło oszczędności kosztów administracyjnych w wysokości 15 mld EUR rocznie i około 6 mld EUR jednorazowych oszczędności kosztów. Ponadto we wniosku w sprawie korporacyjnych ram prawnych „EU Inc.”, dzięki którym przedsiębiorcy zyskaliby jednolity zbiór przepisów w całej UE, państwa członkowskie wzywa się do priorytetowego traktowania cyfryzacji i transgranicznej dostępności kluczowych procedur biznesowych w ramach jednolitego portalu cyfrowego ⁽²⁸⁾.

Pełne wykorzystanie potencjału europejskiego jednolitego rynku

Poczyniono pewien postęp w zakresie znoszenia barier na jednolitym rynku i wzmacniania jakości instytucji, chociaż postęp ten jest nadal ograniczony i nierównomierny w poszczególnych państwach członkowskich. Postępy w zakresie znoszenia barier na jednolitym rynku i zapewniania efektywnej konkurencji nadal są ograniczone; podjęto pewne działania w celu wzmocnienia regulacji sektorowych, zmniejszenia barier wejścia i poprawy koordynacji, na przykład we Włoszech i w Hiszpanii. Opóźnienia w płatnościach zakłócają jednolity rynek, hamują wzrost MŚP i osłabiają konkurencyjność łańcuchów dostaw, ograniczając dostęp do finansowania i utrudniając innowacje. Cypr poczynił pewne postępy w zakresie poprawy zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi, przyjmując plan działania zgodny z zaleceniami międzynarodowymi. W dziedzinie zamówień publicznych, pomimo wdrożenia licznych środków, szereg państw członkowskich, np. Polska i Bułgaria, nadal boryka się z wyzwaniami związanymi z ograniczoną konkurencją i efektywnością procedur, w szczególności w przypadku mniejszych przetargów, w których udział oferentów pozostaje niski. Podjęto pewne działania mające na celu poprawę efektywności systemu wymiaru sprawiedliwości w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, na przykład we Włoszech, w Hiszpanii i Grecji, w drodze reform organizacyjnych, poprawy zdolności cyfrowych i szkoleń.

Pogłębienie jednolitego rynku, m.in. poprzez ograniczenie nadmiernie rygorystycznego wdrażania przepisów UE, należy do głównych priorytetów UE, a europejski semestr ma do odegrania w tym względzie pewną rolę. Tegoroczne wnioski dotyczące zaleceń dla poszczególnych krajów zawierają więcej odniesień do barier na jednolitym rynku, które dotyczą poszczególnych krajów, w uzupełnieniu istniejących instrumentów egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku i jego monitorowania. Ma to na celu wskazanie, w oparciu o dostępne dane, konkretnych przeszkód o wymiarze transgranicznym, które dotyczą poszczególnych krajów i mają wpływ na dostępność rynku dla nowych podmiotów, swobodny przepływ towarów i usług oraz ogólne otoczenie biznesowe. Komisja nadal będzie pogłębiać analizę barier na jednolitym rynku i nadmiernie rygorystycznego wdrażania, które zwiększają obciążenia regulacyjne i koszty zapewnienia zgodności z przepisami dla przedsiębiorstw oraz hamują dynamikę działalności gospodarczej w obrębie UE ⁽²⁹⁾.

Zalecenia dla poszczególnych krajów na 2026 r. mają na celu zniesienie ograniczeń na jednolitym rynku, zwiększenie praworządności i zapewnienie skutecznych ram

²⁸ Rozporządzenie (UE) nr 1024/2012.

²⁹ Komunikat Komisji „Prostszy, jaśniejszy i lepiej egzekwowany zbiór przepisów unijnych”, 28 kwietnia 2026 r.

instytucjonalnych. Ograniczenia regulacyjne dotyczące niektórych zawodów oraz rynków usług nadal stanowią przeszkodę dla transgranicznego świadczenia usług, na przykład w Luksemburgu i Austrii. Wzywa się również do wprowadzenia środków mających na celu uproszczenie ram regulacyjnych, ograniczenie nadmiernie rygorystycznego wdrażania i zmniejszenie obciążeń administracyjnych utrudniających wejście na rynek oraz prowadzenie działalności transgranicznej. Konieczne są dalsze działania na rzecz uproszczenia przepisów i obniżenia kosztów zapewnienia zgodności z przepisami, m.in. w Bułgarii, Hiszpanii, Chorwacji, Słowacji, Austrii, Niemczech i na Cyprze. Zapewnienie przewidywalnych i sprawiedliwych ram regulacyjnych, wzmocnienie środków antykorupcyjnych oraz wspieranie dynamicznego i innowacyjnego otoczenia działalności gospodarczej to kluczowe priorytety na Węgrzech oraz w Bułgarii i Słowacji. Jednocześnie kilku państwom członkowskim, w tym Chorwacji, Cyprowi, Malcie i Włochom, zaleca się poprawę skuteczności systemów wymiaru sprawiedliwości, w szczególności poprzez zmniejszanie zaległości w rozpatrywaniu spraw i skrócenie czasu trwania postępowań sądowych.

UE podejmuje działania na rzecz dalszego wzmocnienia jednolitego rynku. Przykładem może być plan działania „Jedna Europa, jeden rynek”, określający konkretne cele dotyczące wniosków ustawodawczych, na przykład zapowiadany europejski akt o produktach, mający na celu modernizację przepisów dotyczących produktów przy jednoczesnym zapewnieniu lepszego przestrzegania tych przepisów w wymiarze transgranicznym. Przyszły pakiet na rzecz sprawiedliwej mobilności pracowników będzie obejmował inicjatywę na rzecz przenoszenia umiejętności i europejski dowód zabezpieczenia społecznego oraz wzmocni Europejski Urząd ds. Pracy w celu lepszego egzekwowania przepisów. Wśród dalszych przykładów należy wymienić: wniosek w sprawie korporacyjnych ram prawnych „EU Inc.”, obejmujących cały cykl życia przedsiębiorstwa, oraz akt w sprawie sieci cyfrowych, mający na celu modernizację i harmonizację przepisów telekomunikacyjnych oraz wzmocnienie odporności cyfrowej Europy. Trwająca reforma dyrektyw UE w sprawie zamówień publicznych jeszcze bardziej upraszcza ramy prawne w tym zakresie. Ukończenie budowy transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) i jej europejskich korytarzy transportowych ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia swobodnego przepływu osób i towarów na jednolitym rynku, wspierania konkurencyjności przemysłowej UE i zwiększenia mobilności wojskowej.

Przyspieszenie przejścia na przystępną cenowo czystą energię i dekarbonizacji

Postępy w zakresie dekarbonizacji, energii, ochrony środowiska i przystosowania się do zmiany klimatu były nierównomierne, ale w niektórych przypadkach odnotowano znaczne postępy w dostosowywaniu się do celów UE. Do pozytywnych zmian zalicza się przyspieszenie wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, na przykład aukcje morskiej energii wiatrowej w Irlandii i zwiększenie mocy wytwórczej energii słonecznej na Litwie. Poczyniono postępy w zakresie dekarbonizacji ogrzewania; na przykład w całej UE zniesiono dotacje na instalację kotłów na paliwa kopalne. Ustawa o energii przyjęta w Niderlandach umożliwia bardziej elastyczne wykorzystanie sieci, natomiast w ramach inicjatyw na rzecz zrównoważonego rolnictwa zaczęto przeciwdziałać emisji gazów cieplarnianych, zanieczyszczeniu, utracie

różnorodności biologicznej i degradacji ekosystemów. W transporcie znaczenie zyskują elektryfikacja i paliwa alternatywne, czemu sprzyja wspieranie transportu elektrycznego oraz inwestycji w niemiecką infrastrukturę kolejową. Podjęto pozytywne działania w zakresie gospodarki wodnej i gospodarowania zasobami, m.in.: w Hiszpanii przyjęto plany odporności na suszę, w Grecji przeprowadzono reformę dostawców usług wodnych, a w Portugalii przyjęto plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zalecenia dla poszczególnych krajów na 2026 r. mają na celu przyspieszenie przejścia na czystą energię, aby uczynić energię bardziej przystępną cenowo, zwiększyć bezpieczeństwo dostaw, wspierać konkurencyjność i dostosować się do celów klimatycznych i energetycznych na 2030 r. Państwa członkowskie, w których paliwa kopalne nadal stanowią znaczną część koszyka energii elektrycznej, takie jak Czechy, Bułgaria i Węgry, muszą zwiększyć wykorzystanie czystej energii, w szczególności energii wiatrowej. W przypadku tych i innych państw członkowskich istnieje potrzeba przyspieszenia i usprawnienia procedur udzielania pozwoleń na podłączenie do sieci oraz modernizacji infrastruktury sieciowej, w tym połączeń transgranicznych, oraz wspierania transformacji regionów w dużym stopniu uzależnionych od paliw kopalnych. Kilka państw członkowskich, w tym Chorwację, Maltę i Portugalię, zachęca się, aby za priorytet uznały efektywność energetyczną i stopniowe wycofywanie dopłat do paliw kopalnych, które nie rozwiązują w ukierunkowany sposób problemu ubóstwa energetycznego ani rzeczywistych problemów związanych z bezpieczeństwem energetycznym, hamują elektryfikację, a nie mają kluczowego znaczenia dla konkurencyjności przemysłu. Kilka państw członkowskich, takich jak Niemcy, Francja, Hiszpania, Portugalia, Irlandia, Cypr i Łotwa, musi zainwestować w elastyczność systemu energetycznego, przepustowość sieci i magazynowanie energii. Wprowadzenie inteligentnych liczników jest ważnym warunkiem wstępnym zwiększania elastyczności po stronie popytu i powinno być priorytetem w kilku krajach, takich jak Chorwacja i Niemcy. Kilka państw członkowskich, w tym Słowacja, Grecja i Polska, odniosłoby korzyści z obniżenia stosunkowo wysokich poziomów opodatkowania energii elektrycznej w porównaniu z paliwami kopalnymi, co stanowiłoby skuteczną zachętę do elektryfikacji, natomiast Francję zachęca się do przyspieszenia elektryfikacji w sektorach wysokoemisyjnych. Należy zapewnić wsparcie regionom, które stoją w obliczu wyzwań związanych z transformacją przemysłową, w tym w Austrii i Polsce.

Dekarbonizacja transportu wymaga elektryfikacji, w tym rozwoju infrastruktury ładowania, i przesunięcia międzygałęziowego, a w szczególności wzmocnienia transportu publicznego i kolejowego. W szczególności UE, państwa członkowskie i przemysł zachęca się do podjęcia skoordynowanych działań w celu przyspieszenia rozmieszczenia infrastruktury ładowania samochodów ciężarowych w miejscach położonych wzdłuż dwóch intensywnie wykorzystywanych korytarzy TEN-T: korytarza „Morze Północne – Morze Bałtyckie” i korytarza „Skandynawia – Morze Śródziemne”. Państwa członkowskie muszą również zachęcać do dekarbonizacji przetwórstwa przemysłowego, w szczególności w sektorach energochłonnych, oraz wspierać ich dekarbonizację. Na przykład Niemcom i Chorwacji zalecono usprawnienie

wydawania pozwoleń związanych z zakładami czystego przemysłu. Polska musi zdekarbonizować transport, Bułgarię zachęca się do wspierania rozwoju ekologicznego transportu, a Rumunię wzywa się do poprawy jakości sieci połączeń transportu publicznego w regionach oddalonych i na obszarach wiejskich.

Jeżeli chodzi o odporność wodną i gospodarowanie zasobami, państwa członkowskie, w tym Niderlandy i Malte, wzywa się do poprawy jakości wody i zapobiegania nadmiernemu korzystaniu z wód. Francję zachęca się do wzmocnienia gospodarki wodnej w celu zaspokojenia konkurujących ze sobą potrzeb sektorów wodochłonnych i zapewnienia jakości wody. Innym państwom, w tym Hiszpanii, Litwie, Grecji i Danii, zaleca się wzmocnienie gospodarowania odpadami i propagowanie gospodarki o obiegu zamkniętym. Kilku państwom członkowskim, w tym Hiszpanii, Słowenii, Słowacji i Cypru, zaleca się wprowadzenie środków służących przystosowaniu się do zmiany klimatu, w tym rozwiązań opartych na zasobach przyrody i wzmocnionego systemu zarządzania. Zaleca się, aby Hiszpania lepiej zarządzała swoimi lasami, a Portugalia, Malta i Rumunia muszą zwiększyć odporność swojej infrastruktury. Ponadto należy zająć się kwestią sprawiedliwości społecznej poprzez dalsze ukierunkowanie działań na walkę z ubóstwem energetycznym oraz wsparcie gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, na przykład na Słowacji i w Bułgarii. Rumunię i Włochy zachęca się do przyspieszenia inwestycji w infrastrukturę środowiskową, w szczególności w regionach słabiej rozwiniętych.

Główne inicjatywy UE zwiększają odporność na zmianę klimatu i wspierają transformację energetyczną, aby ochronić konkurencyjność europejskiej gospodarki we wszystkich sektorach. W ramach pakietu dotyczącego europejskich sieci energetycznych (³⁰) Komisja zajmuje się najpilniejszymi potrzebami w zakresie infrastruktury energetycznej, w tym połączeniami wzajemnymi, za pośrednictwem Inicjatywy na rzecz autostrad energetycznych. Przygotowywane Europejskie zintegrowane ramy na rzecz odporności na zmianę klimatu powinny wspierać zdolność państw członkowskich do radzenia sobie z rosnącymi skutkami zmiany klimatu oraz wzmacniać ich gotowość oraz zarządzanie ryzykiem. Komunikat w sprawie zintegrowanego zarządzania ryzykiem pożarów roślinności (³¹) dotyczy w szczególności zapobiegania pożarom roślinności, gotowości, reagowania i odbudowy. Akt w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym, zgodnie z unijną strategią dotyczącą biogospodarki (³²), będzie wspierał przemysł w zastępowaniu pierwotnych kopalnych surowców energetycznych surowcami powtórnie wykorzystywanymi i pochodzenia biologicznego. Wspieranie sektorów rybołówstwa i akwakultury za pośrednictwem partnerstwa na rzecz transformacji energetycznej będzie miało kluczowe znaczenie dla zwiększenia odporności tych sektorów. W oparciu o strategię UE na rzecz małych reaktorów modułowych (SMR) zainteresowane państwa członkowskie zachęca się do stworzenia warunków sprzyjających rozwojowi SMR w UE i do ułatwienia ich wdrażania na początku lat 30. XXI wieku.

³⁰ [Pakiet dotyczący europejskich sieci energetycznych](#), COM(2025) 1005 final.

³¹ [Komunikat w sprawie zintegrowanego zarządzania ryzykiem pożarów roślinności](#), COM(2026) 330 final.

³² [Komunikat](#) „Strategiczne ramy konkurencyjnej i zrównoważonej biogospodarki UE”, COM(2025) 960 final.

Odnotowano pewną poprawę w funkcjonowaniu rynków pracy i w zakresie wspierania rozwoju kapitału ludzkiego, ale konieczne są dalsze działania na rzecz wzmocnienia konkurencyjności i wydajności Europy. W niektórych państwach członkowskich postępy odnotowano na przykład w zakresie poprawy możliwości zatrudnienia poprzez wzmocnienie aktywnej polityki rynku pracy. W Chorwacji program „Praca+” wspiera integrację na rynku pracy grup znajdujących się w trudnej sytuacji, a Słowenia przyjęła skuteczne ramy dotyczące środków na rzecz aktywnej polityki zatrudnienia. Wzmocniono zachęty do podejmowania pracy za sprawą zmian ram podatkowych i systemu świadczeń społecznych. Na przykład w Belgii okres wypłacania zasiłków dla bezrobotnych ograniczono do dwóch lat w przypadku większości osób poszukujących pracy, a jednocześnie wzmocniono aktywną politykę rynku pracy i zapewniono wsparcie słabszym grupom społecznym. Rozszerzono programy kształcenia i szkolenia zawodowego (VET), na przykład w Bułgarii i Hiszpanii. Uruchomiono inicjatywy mające na celu wsparcie kształcenia w dziedzinie STEM i edukacji dorosłych, takie jak fińskie inicjatywy w zakresie cyfrowego uczenia się ustawicznego dla dorosłych. W kilku państwach członkowskich poprawiono dostęp do usług w zakresie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, również dzięki wsparciu ze środków unijnych.

W zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2026 r. wzywa się państwa członkowskie do propagowania wysokiej jakości zatrudnienia, poprawy funkcjonowania rynków pracy i wspierania rozwoju umiejętności, w tym umiejętności cyfrowych, poprzez wysokiej jakości kształcenie i szkolenie, co ma na celu zwiększenie wydajności i rozwój odpornej społecznej gospodarki rynkowej. Poprawa wyników kształcenia i lepsze dostosowanie umiejętności obywateli do potrzeb rynku pracy pozostaje kluczowym priorytetem, również w kontekście przeciwdziałania niedoborom siły roboczej i kwalifikacji w sektorach strategicznych, takich jak cyberbezpieczeństwo, technologie kwantowe, sztuczna inteligencja i półprzewodniki. Podnoszenie poziomu umiejętności ma kluczowe znaczenie dla kilku państw członkowskich, na przykład poprzez rozwijanie umiejętności podstawowych i przeciwdziałanie wczesnemu kończeniu nauki (Hiszpania), zachęcanie do podejmowania studiów na kierunkach STEM oraz lepsze dopasowanie szkoleń do potrzeb rynku pracy (Francja), a także zwiększanie możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji osób dorosłych o niskich kwalifikacjach i osób starszych (Estonia i Łotwa). Niektóre państwa członkowskie wzywa się do usprawnienia systemów kształcenia i szkolenia zawodowego lub skuteczniejszego korzystania z narzędzi gromadzenia informacji na temat umiejętności w celu dostosowania systemów kształcenia i szkolenia do przyszłych wyzwań. Kilka państw członkowskich, na przykład Grecję, Szwecję, Litwę, Rumunię, Chorwację i Słowenię, zachęca się do przeciwdziałania niedoborom siły roboczej, w tym poprzez wzmocnienie aktywnej polityki rynku pracy; wspieranie integracji na rynku pracy grup niedostatecznie reprezentowanych, takich jak osoby z niepełnosprawnościami, osoby młodsze i starsze, osoby ze środowisk migracyjnych i Romowie; lub, w stosownych przypadkach, poprzez lepsze przyciąganie i zatrzymywanie talentów spoza UE. W Polsce i Niemczech nadal istotne

znaczenie ma przeciwdziałanie segmentacji rynku pracy. Zwiększenie dostępności wysokiej jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, na przykład we wszystkich regionach Austrii, pozostaje istotnym czynnikiem sprzyjającym zapewnieniu równych szans dzieciom oraz zwiększeniu uczestnictwa kobiet w rynku pracy. Należy zwiększyć udział starszych pracowników w rynku pracy, na przykład w Luksemburgu i Niemczech, aby podnosić rzeczywisty wiek przejścia na emeryturę. Dialog społeczny i rokowania zbiorowe, uwzględnione w zaleceniach na przykład dla Węgier i Włoch, pozostają kluczowym narzędziem w radzeniu sobie z wyzwaniami rynku pracy oraz wzmacnianiu odporności gospodarczej i społecznej.

Różne kluczowe inicjatywy na szczeblu UE mają na celu wspieranie państw członkowskich w tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy i rozwijaniu umiejętności. Plan działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy⁽³³⁾ i przygotowywany Akt w sprawie wysokiej jakości miejsc pracy nadają kierunek polityce państw członkowskich, aby praca wysokiej jakości mogła być czynnikiem sprzyjającym konkurencyjnej społecznej gospodarce rynkowej. Jak zapowiedziano w komunikacie „Unia umiejętności”⁽³⁴⁾, w 2026 r. Komisja przedstawi europejską strategię kształcenia i szkolenia zawodowego, aby ułatwić dostosowywanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Strategiczny plan w dziedzinie kształcenia STEM⁽³⁵⁾ wzmacnia te dążenia poprzez zachęcanie do studiowania na kierunkach STEM, zwłaszcza dziewcząt i kobiet. W zaleceniu Rady w sprawie kapitału ludzkiego w UE⁽³⁶⁾ państwa członkowskie wzywa się do wzmocnienia umiejętności podstawowych jako solidnej podstawy dalszego rozwoju umiejętności, nadania priorytetowego znaczenia STEM na wszystkich poziomach kształcenia, pobudzenia inwestycji publicznych i prywatnych oraz lepszego gromadzenia informacji na temat umiejętności, aby zaradzić niedoborom kwalifikacji. Oparty m.in. na Planie działania w zakresie umiejętności podstawowych⁽³⁷⁾ przyszły pakiet dotyczący kształcenia pomoże osobom uczącym się, które zmagają się z trudnościami, poprawić umiejętności podstawowe, wspierać szkoły i nauczycieli oraz pobudzić współpracę między szkołami w wymiarze transgranicznym. Za pośrednictwem programu „Cyfrowa Europa”⁽³⁸⁾ UE dokonuje znacznych inwestycji w budowanie zaawansowanych umiejętności cyfrowych we wszystkich państwach członkowskich.

Sprawiedliwość społeczna

Realizacja zaleceń dla poszczególnych krajów na 2025 r. wskazuje na pewien postęp w obszarach takich jak emerytury i opieka zdrowotna. Poczyniono postępy w kilku obszarach polityki ochrony socjalnej i włączenia społecznego, w tym w zakresie rozszerzenia zasięgu

³³ [Plan działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy](#), COM(2025) 944 final.

³⁴ [Unia umiejętności](#), COM(2025) 90 final.

³⁵ [Strategiczny plan w dziedzinie kształcenia STEM](#), COM(2025) 89 final.

³⁶ [Zalecenie Rady](#) 6081/1/26.

³⁷ [Plan działania w zakresie umiejętności podstawowych](#), COM(2025) 88 final.

³⁸ Konkluzje w sprawie europejskiej konkurencyjności w cyfrowej dekadzie – Konkluzje Rady (5 grudnia 2025 r.). W sprawozdaniu na temat stanu cyfrowej dekady w 2026 r., przyjętym wraz z niniejszym pakietem wiosennym, przedstawiono kompleksowy obraz cyfryzacji UE, wskazano luki strukturalne, które należy zlikwidować do 2030 r., oraz określono zalecenia horyzontalne i zalecenia dla poszczególnych krajów, aby ukierunkować reformy i inwestycje w następnym okresie programowania.

systemu na wszystkich pracowników i osoby samozatrudnione, reform emerytalnych zwiększających adekwatność i stabilność systemu, cyfryzacji opieki zdrowotnej oraz inwestycji w opiekę długoterminową. Dostosowania płacy minimalnej w Słowenii przyczyniły się do zwiększenia sprawiedliwości dochodowej, zmiany systemu emerytalnego w Belgii zwiększyły jego stabilność, a dostosowania w chorwackim systemie emerytalnym poprawiły jego adekwatność, choć często konieczne są dalsze postępy.

W zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2026 r. państwa członkowskie wzywa się do zajęcia się istniejącymi i nowymi wyzwaniami w dziedzinie sprawiedliwości społecznej, w tym wyzwaniami określonymi w ramach konwergencji społecznej (zob. ramka 3). W kilku państwach członkowskich zwiększenie włączenia społecznego i ograniczenie ubóstwa wymagają solidniejszych ścieżek wejścia na rynek pracy, a także lepszego zasięgu, ukierunkowania i adekwatności systemów dochodu minimalnego, w tym dla osób starszych. Równie istotne jest usprawnienie dostępu do usług społecznych, zarówno na rzecz wsparcia osób doświadczających ubóstwa, jak i zapobiegania popadaniu w ubóstwo innych osób. Usługi te odgrywają również kluczową rolę we wskazywaniu obywatelom możliwości w dziedzinie edukacji, szkoleń, opieki zdrowotnej i innych podstawowych usług, w tym zaopatrzenia w energię. Kilka państw członkowskich, w tym Hiszpania, Rumunia i Grecja, musi poprawić skuteczność ochrony socjalnej, na przykład poprzez zmianę jej zakresu. Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej oraz ich przystępności cenowej pozostaje priorytetem na przykład w Czechach, Estonii i Rumunii oraz w wyludniających się i wiejskich regionach niektórych państw członkowskich. Rozwiązanie utrzymujących się problemów związanych z dostępem i przystępnością cenową przy jednoczesnym utrzymaniu opłacalności i stabilności finansów publicznych wymaga rozwiązania problemu niedoboru siły roboczej i zniwelowania dysproporcji terytorialnych w kilku państwach członkowskich, takich jak Hiszpania i Portugalia.

W ramach inicjatyw UE ustanowiono kompleksowe ramy mające na celu poprawę sprawiedliwości społecznej, wspieranie ograniczania ubóstwa i wzmocnienie włączenia społecznego w całej UE. W ramach unijnej strategii na rzecz walki z ubóstwem ⁽³⁹⁾ Komisja wspiera działania na rzecz wyeliminowania ubóstwa w UE do 2050 r. w oparciu o kompleksowe podejście. Uzupełnieniem tej strategii są środki mające na celu wzmocnienie europejskiej gwarancji dla dzieci ⁽⁴⁰⁾, ukierunkowane na przerwanie cyklu ubóstwa dzieci. Poprzez solidną politykę równości i niedyskryminacji UE propaguje sprawiedliwość społeczną i nie pozostawia nikogo samemu sobie, zgodnie ze strategiami Unii równości ⁽⁴¹⁾.

Zwiększenie przystępności cenowej mieszkań

³⁹ SWD(2026) 770 final.

⁴⁰ SWD(2026) 772 final.

⁴¹ Zob. Komisja Europejska, [Strategie Unii równości](#): strategię na rzecz równouprawnienia płci (lata 2020–2025 i 2026–2030), strategię na rzecz równości osób LGBTIQ+ (lata 2020–2025 i 2026–2030), unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025, unijna strategia przeciwdziałania rasizmowi na lata 2026–2030, unijne ramy strategiczne dotyczące Romów na lata 2020–2030 oraz strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030.

Aby zaradzić kryzysowi związanemu z przystępnością cenową mieszkań, ambitne reformy na odpowiednich szczeblach administracji rządowej mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia podaży mieszkań, usprawnienia procedur administracyjnych i rozwiązania problemu ograniczeń mocy produkcyjnych w sektorze budownictwa mieszkaniowego. Poczyniono postępy we wdrażaniu zaleceń krajowych na 2025 r. dotyczących mieszkalnictwa, postępy te są jednak nadal ograniczone. Do pozytywnych zmian zalicza się wzrost liczby budowanych mieszkań w kilku państwach członkowskich i działania mające wyeliminować ograniczenia pod względem zdolności produkcyjnych. Niektóre państwa członkowskie zwiększyły w szczególności podaż mieszkań socjalnych i mieszkań przystępnych cenowo: wśród inicjatyw w tym zakresie wymienić można m.in. kompleksowy pakiet mieszkaniowy w Danii oraz plany Irlandii dotyczące zwiększenia podaży mieszkań socjalnych. Większość państw członkowskich nadal stoi jednak w obliczu poważnych wyzwań, w tym potrzeby uproszczenia i przyspieszenia procedur planowania i udzielania pozwoleń, poważnych niedoborów mieszkań, zwłaszcza na obszarach miejskich i w regionach turystycznych, rosnącej bezdomności i malejącej przystępności cenowej, ograniczeń w zakresie mobilności pracowników i mobilności edukacyjnej oraz pogłębiających się nierówności.

Zdając sobie sprawę ze skali tego wyzwania i dążąc do zwiększenia dostępu do mieszkań przystępnych cenowo, zrównoważonych i wysokiej jakości, w tym mieszkań socjalnych, Komisja proponuje kilka dodatkowych zaleceń dla poszczególnych krajów. Złagodzenie ograniczeń w podaży mieszkań wymaga w wielu państwach członkowskich przeprowadzenia reform mających na celu uproszczenie przepisów i procedur, np. w celu ułatwienia i przyspieszenia wydawania pozwoleń, m.in. w Niderlandach i Niemczech. Potrzebne są również działania mające na celu wykorzystanie gruntów publicznych, wspieranie budowy i renowacji przystępnych cenowo, energooszczędnych i zrównoważonych domów oraz wzmocnienia koordynacji na różnych szczeblach sprawowania rządów, na przykład w Polsce. Poprawa przystępności cenowej wymaga również zwiększenia skuteczności ram podatkowych, na przykład w Szwecji, a także zmiany przeznaczenia niedostatecznie wykorzystywanych zasobów, na przykład w Portugalii. Potrzeby w zakresie mieszkalnictwa socjalnego należy zaspokajać poprzez odpowiednie inwestycje, na przykład w Hiszpanii i na Litwie. Bez podjęcia zdecydowanych działań niedobory i nierówności mieszkaniowe będą w dalszym ciągu osłabiać konkurencyjność gospodarczą i spójność społeczną, w szczególności w regionach i miastach najbardziej dotkniętych tym problemem.

Skoordynowane działania na szczeblu UE, przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości, mogą wspierać przeciwdziałanie kryzysowi mieszkaniowemu. Przyjęty w grudniu 2025 r. Europejski plan na rzecz przystępnych cenowo mieszkań ⁽⁴²⁾ oraz powiązane inicjatywy, takie jak europejska strategia na rzecz budownictwa mieszkaniowego ⁽⁴³⁾, nowy europejski Bauhaus ⁽⁴⁴⁾,

⁴² [Europejski plan na rzecz przystępnych cenowo mieszkań](#), COM(2025) 1025 final.

⁴³ [Europejska strategia na rzecz budownictwa mieszkaniowego](#), COM(2025) 911 final.

⁴⁴ [Nowy europejski Bauhaus](#), COM(2025) 1026 final.

zmiana zasad pomocy państwa w odniesieniu do mieszkalnictwa oraz wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie zwalczania wykluczenia mieszkaniowego (⁴⁵) stanowią ramy wspólnych działań. Dodatkowe inicjatywy i środki, w tym przygotowywany akt w sprawie przystępnych cenowo mieszkań, pakiet uproszczeń dotyczący mieszkalnictwa w 2027 r. oraz paneuropejska platforma inwestycyjna z udziałem głównych instytucji finansowych mają na celu zwiększenie skali inwestycji i sprostanie wyzwaniom rynkowym, takim jak niedopasowanie podaży mieszkań do popytu na nie. Państwa członkowskie zachęca się do wdrażania ambitnych i kompleksowych reform mających na celu zwiększanie przystępności cenowej mieszkań, w tym poprzez ułatwianie budowy i renowacji, pełne wykorzystanie dostępnych na szczeblu UE możliwości wymiany danych, wzajemnego uczenia się i pomocy technicznej, również w ramach europejskiego sojuszu na rzecz mieszkalnictwa. W obecnych wieloletnich ramach finansowych uruchomiono co najmniej 43 mld EUR na wsparcie działań na rzecz przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań, przy czym dodatkowe 3,3 mld EUR z zasobów polityki spójności przeprogramowano na ten cel w ramach przeglądu śródkresowego; działania te są również uzupełnione wsparciem ze Społecznego Funduszu Klimatycznego, w szczególności dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i małych przedsiębiorstw. W kontekście strategii na rzecz budownictwa mieszkaniowego (⁴⁶) zachęca się UE, państwa członkowskie i odnośną branżę do dalszej ścisłej współpracy w celu określenia i wdrożenia kluczowych inwestycji i reform niezbędnych do rozwoju w całej UE sektora budownictwa mieszkaniowego z prefabrykatów.

Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna

Realizacja zaleceń krajowych na 2025 r. dotyczących spójności przyniosła częściowe postępy pod względem zmniejszania dysproporcji terytorialnych oraz wzmacniania sprawowania rządów przez administrację regionalną i lokalną. W niektórych państwach członkowskich poczyniono postępy w reformowaniu sprawowania rządów na szczeblu niższym niż krajowy, co przyczyniło się do poprawy świadczenia usług; jednocześnie wzmocniono lokalne usługi publiczne, między innymi poprzez dalszą cyfryzację. Utrzymujące się wyzwania, takie jak nadal nierówny dostęp do infrastruktury i usług, jeszcze bardziej pogłębiają jednak nierówności ekonomiczne i społeczne między poszczególnymi regionami oraz między obszarami miejskimi i wiejskimi. Niewystarczające zdolności administracyjne, niedostateczna koordynacja między poszczególnymi szczeblami administracji i powolne wdrażanie technologii cyfrowych przez instytucje samorządowe na szczeblu lokalnym dodatkowo utrudniają skuteczne świadczenie usług publicznych, co osłabia spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Zalecenia dla poszczególnych krajów na 2026 r. koncentrują się na konkurencyjności regionalnej, poprawie sprawowania rządów na szczeblu niższym niż krajowy oraz zapewnieniu dostępu do kluczowych usług. W niektórych państwach członkowskich sprawowanie rządów na szczeblu niższym niż krajowy zyskałoby na lepszej koordynacji między

⁴⁵ [Wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie zwalczania wykluczenia mieszkaniowego](#), COM(2026) 540 final.

⁴⁶ [Europejska strategia na rzecz budownictwa mieszkaniowego](#), COM(2025) 911 final.

poszczególnymi szczeblami administracji rządowej i na przyspieszeniu cyfryzacji administracji publicznej na szczeblu lokalnym. Na przykład w obszarach dotyczących m.in. odporności na zmianę klimatu i mieszkalnictwa uzasadnione byłoby wzmocnienie koordynacji między administracją centralną a lokalną, m.in. w Polsce, Hiszpanii i Czechach, aby zapewnić skuteczną realizację działań w ramach polityki. Zmniejszenie przepaści między obszarami miejskimi i wiejskimi wymaga również lepszego dostępu do usług publicznych, na przykład w Irlandii i na Litwie, a także lepszych połączeń z regionami oddalonymi (np. w Bułgarii). Ponadto w dziedzinie innowacji szczególnie ważne jest uwzględnienie specyfiki regionalnej (Chorwacja, Niemcy, Polska, Rumunia).

UE podejmuje działania mające na celu sprostanie kluczowym wyzwaniom specyficznym dla niektórych terytoriów oraz zapewnienie mieszkańcom możliwości pozostania w ich regionach pochodzenia. Agenda UE dla miast (⁴⁷) służy poprawie wielopoziomowego sprawowania rządów przez bardziej regularny dialog z władzami lokalnymi mający na celu lepsze uwzględnienie ich potrzeb w kształtowaniu polityki UE, natomiast Wizja dla rolnictwa i żywności (⁴⁸) dotyczy poprawy poziomu życia na obszarach wiejskich. Estonii, Łotwie, Litwie, Polsce i Finlandii zaleca się zajęcie się wyjątkowymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi oraz wyzwaniami w zakresie bezpieczeństwa i w zakresie gotowości cywilnej, przed którymi stoją regiony na wschodniej granicy zewnętrznej UE, zgodnie z niedawno przyjętą przez Komisję strategią dla wschodnich regionów przygranicznych (⁴⁹). Szczególne wyzwania i presje mające wpływ na źródła utrzymania i tkankę społeczno-gospodarczą w regionach najbardziej oddalonych, a także na wyspach i obszarach przybrzeżnych nadal będą uwzględniane w specjalnych strategiach i wspierane w ramach Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu (⁵⁰). Przyszła strategia UE na rzecz zrównoważonej turystyki skoncentruje się na rozwiązaniu problemu niezrównoważonej turystyki, propagowaniu zrównoważonych praktyk i zwiększeniu globalnej konkurencyjności sektora, zachęcając do podejmowania działań na szczeblu krajowym i niższym niż krajowy. Komisja przedstawi również strategię mającą na celu zapewnienie wszystkim Europejczykom prawa do pozostania w regionie pochodzenia, koncentrując się na kluczowych wyzwaniach, które są przyczyną coraz większego spadku demograficznego w niektórych regionach Europy.

Ramka 3: Analiza pozytywnej konwergencji społecznej zgodnie z ramami konwergencji społecznej

Komisja oceniła istnienie wyzwań dla pozytywnej konwergencji społecznej w dziewięciu państwach członkowskich zgodnie z ramami konwergencji społecznej, które obejmują dwuetapową analizę ryzyka i wyzwań dla pozytywnej konwergencji społecznej w poszczególnych krajach (⁵¹). Na pierwszym etapie analizy, przedstawionym we wspólnym

⁴⁷ [Agenda UE dla miast](#), COM(2025) 739 final.

⁴⁸ [Wizja dla rolnictwa i żywności](#), COM(2025) 75 final.

⁴⁹ [Komunikat w sprawie wschodnich regionów UE graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą](#), COM(2026) 82 final.

⁵⁰ [Europejski pakt na rzecz wszechoceanu – oceany i rybołówstwo – Komisja Europejska](#).

⁵¹ Zob. art. 3 i odpowiedni motyw rozporządzenia (UE) 2024/1263.

sprawozdaniu o zatrudnieniu na rok 2026 ⁽⁵²⁾, przeanalizowano politykę rynku pracy, politykę w zakresie umiejętności i politykę społeczną we wszystkich państwach członkowskich. Stwierdzono, że łącznie dziewięć państw członkowskich jest narażonych na potencjalne zagrożenia dla pozytywnej konwergencji społecznej. Drugi etap analizy, dotyczący tych dziewięciu państw, opublikowano 21 kwietnia 2026 r. ⁽⁵³⁾. W ramach tej analizy dokładniej sprawdzono dostępne dane ilościowe i jakościowe oraz kluczowe czynniki leżące u podstaw stwierdzonych wyzwań, z uwzględnieniem zmian w polityce. Głównym wyzwaniem dla wszystkich państw członkowskich jest ograniczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego, ze szczególnym naciskiem na zwiększanie skuteczności transferów socjalnych w ograniczaniu ubóstwa. W wielu państwach członkowskich odnotowuje się wysoki odsetek młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nie szkolącej się, niski poziom edukacji dorosłych i podstawowych umiejętności cyfrowych oraz wysoki odsetek osób wcześniej kończących naukę. Konieczne są dalsze działania na rzecz lepszej integracji grup niedostatecznie reprezentowanych w kształceniu i szkoleniu, a także na rynku pracy. Zasadniczo w drugim etapie analizy zidentyfikowano wyzwania związane z pozytywną konwergencją społeczną w sześciu państwach członkowskich.

Analiza tendencji w zakresie pozytywnej konwergencji społecznej wskazuje na przekrojowe wyzwania we wszystkich trzech obszarach polityki. Chociaż ogólna sytuacja na rynkach pracy jest nadal dobra, w analizie podkreślono potrzebę wspierania tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i ułatwiania przebranżowienia, w tym poprzez skuteczniejszą integrację na rynku pracy osób biernych zawodowo. W analizie wskazano również konieczność sięgnięcia po dalsze środki mające na celu poprawę jakości edukacji i zdobywania umiejętności, aby rozwiązać problem niedoboru kwalifikacji i niedopasowania umiejętności. Jednocześnie w ramach działań politycznych należy zwrócić szczególną uwagę na ryzyko nierówności dochodowych i ubóstwa, również w kontekście wyzwań demograficznych i fiskalnych, przy jednoczesnym utrzymaniu skutecznych, odpowiednich i zrównoważonych systemów ochrony socjalnej i integracji społecznej.

Ustalenia z analizy konwergencji społecznej znajdują odzwierciedlenie w sprawozdaniach krajowych i stanowią podstawę europejskiego semestru 2026. Analiza ta została uwzględniona w przeglądach wielostronnego nadzoru przeprowadzonych przez odpowiednie komitety Rady.

Ramka 4: Zamknięcie RRF: punkt zwrotny w finansowaniu unijnym opartym na reformach

W ramach RRF, który jest centralnym elementem NextGenerationEU stanowiącym odpowiedź na pandemię COVID-19, uruchomiono znaczną kwotę finansowania unijnego związaną z reformami i inwestycjami uzupełniającymi, które nie tylko odpowiadają na wyzwania stojące przed poszczególnymi krajami, lecz także służą realizacji wspólnych priorytetów UE. Dzięki powiązaniu płatności z osiąganiem kamieni milowych i wartości docelowych, umożliwiającemu śledzenie postępów w realizacji tych reform i inwestycji, koncepcja RRF

⁵² [Wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu z 2026 r. przyjęte przez Radę EPSCO w dniu 9 marca 2026 r.](#)

⁵³ [SWD\(2026\) 122 – Drugi etap analizy krajowej dotyczącej konwergencji społecznej zgodnie z ramami konwergencji społecznej, 2026 r.](#)

przyczyniła się do poprawy skuteczności i synergii unijnych instrumentów finansowania oraz koordynacji polityki, w szczególności w ramach europejskiego semestru.

W ramach tego instrumentu wspierano ambitne programy reform w całej UE, często ukierunkowane na sprostanie długotrwałym wyzwaniom strukturalnym w wielu różnych obszarach. Obejmują one:

- **reformy rynku pracy i umiejętności**, takie jak modernizacja ram ochrony zatrudnienia, wzmocnienie aktywnej polityki rynku pracy oraz usprawnienie systemów kształcenia i szkolenia w celu wspierania jakości i inkluzywności oraz zapewnienia obywatelom umiejętności potrzebnych na rynku pracy (np. Włochy, Grecja, Luksemburg, Rumunia);
- **reformy systemu emerytalnego i ochrony socjalnej** służące poprawie stabilności i adekwatności tych systemów (np. Belgia, Grecja, Rumunia, Słowenia, Chorwacja);
- **reformy wzmacniające systemy opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej** służące poprawie podstawowej opieki zdrowotnej i profilaktyki oraz zaspokojenia potrzeb starzejącego się społeczeństwa (np. Słowacja, Litwa, Austria, Estonia);
- **reformy administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości**, w tym cyfryzacja usług publicznych i poprawa efektywności wymiaru sprawiedliwości (np. Włochy, Chorwacja, Słowacja, Grecja, Hiszpania, Bułgaria, Rumunia);
- **reformy otoczenia działalności gospodarczej**, takie jak zmniejszenie obciążeń administracyjnych, udoskonalenie ram upadłościowych oraz ułatwienie dostępu do finansowania (np. Portugalia, Cypr, Łotwa);
- **reformy badań naukowych i innowacji**, takie jak wsparcie publicznego środowiska badawczego, przegląd bodźców podatkowych zachęcających przedsiębiorstwa do działań z zakresu badań i rozwoju oraz reforma zarządzania badaniami naukowymi i innowacjami (np. Hiszpania, Chorwacja, Słowacja, Litwa);
- **reformy podatkowe i fiskalno-strukturalne**, polegające na poszerzeniu lub zmianie podstaw opodatkowania, zwalczaniu uchylania się od opodatkowania oraz wzmocnieniu zarządzania finansami publicznymi (np. Włochy, Hiszpania, Bułgaria);
- **reformy rynku energii i działania na rzecz łagodzenia zmiany klimatu oraz reformy przyjazne dla środowiska**, w tym w ramach REPowerEU, wspierające wdrażanie odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej i zmniejszanie zależności od paliw kopalnych (np. Niemcy, Czechy, Polska, Łotwa, Finlandia, Luksemburg); oraz
- **reformy sektora mieszkaniowego**, zwiększające przystępność cenową mieszkań poprzez ułatwienie procedur udzielania pozwoleń na budowę, stworzenie warunków do przeprowadzania renowacji energetycznych i utworzenie systemów wsparcia mieszkalnictwa socjalnego (np. Polska, Słowenia, Irlandia, Hiszpania).

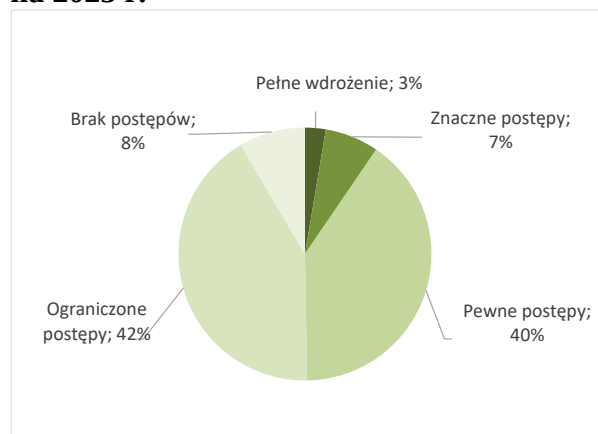
DODATEK 1 – PRZEGLĄD OBSZARÓW TEMATYCZNYCH UWZGLĘDNIONYCH W ZALECENIACH KRAJOWYCH

Obszar polityki	Obszar priorytetowy	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Konkurencyjność i otoczenie biznesowe	Nauka i ekosystemy innowacji																											
	Innowacja, przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up																											
	Cyfryzacja przedsiębiorstw																											
	Jakość stanowienia prawa i zmniejszanie obciążeń administracyjnych																											
	Krajowa administracja publiczna																											
	Cyfryzacja administracji publicznej i usług publicznych																											
	Otoczenie działalności gospodarczej (w tym polityka dotycząca MŚP i opóźnienia w płatnościach)																											
	Bariera na jednolitym rynku i konkurencja																											
	Przedsiębiorstwa państwowe																											
	Udzielanie zamówień publicznych i koncesje																											
	System wymiaru sprawiedliwości																											
	Korupcja i przeciwdziałanie praniu pieniędzy																											
Finansowanie	Dostęp do finansowania i finansowanie wzrostu gospodarczego																											
	Usługi finansowe i stabilność finansowa																											
	Zadłużenie sektora prywatnego i ramy upadłościowe																											
Umiejętności, praca wysokiej jakości i sprawiedliwość społeczna	Umiejętności potrzebne na rynku pracy, kształcenie i szkolenie zawodowe oraz edukacja dorosłych																											
	Umiejętności podstawowe, edukacja oraz wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem																											
	Aktywne polityki rynku pracy, funkcjonowanie rynku pracy oraz wynagrodzenia i ustalanie płac																											
	Niedyskryminacja i równe szanse																											
	Systemy emerytalne, aktywne starzenie się i odnowa pokoleń																											
	Ubóstwo, włączenie społeczne i ochrona socjalna																											
	Opieka zdrowotna																											
	Opieka długoterminowa																											
Energia, transport i środowisko	Mieszkalnictwo																											
	Energia odnawialna i magazynowanie energii																											
	Infrastruktura (transgraniczna) i funkcjonowanie rynku																											
	Dekarbonizacja ogrzewania																											
	Dekarbonizacja przemysłu																											
	Efektywność energetyczna																											
	Rolnictwo zrównoważone, zanieczyszczenia i różnorodność biologiczna																											
	Gospodarka wodna i gospodarowanie zasobami																											
Bezpieczeństwo	Transport																											
	Wydutki na obronę																											
	Przystosowanie się do zmiany klimatu i gotowość na nią																											
	Bezpieczeństwo energetyczne																											
Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	Łączność cyfrowa, infrastruktura i funkcjonowanie rynku																											
	Regiony konkurencyjne, społeczności wiejskie i nadszeregowe																											
	Dostępność lokalnych usług publicznych																											
Zagadnienia makrofinansowe	Zarządzanie i administracja na szczeblu niższym niż krajowy																											
	Ramy budżetowe i zarządzanie budżetem																											
	Polityka podatkowa																											
	Administracja podatkowa, oszustwa podatkowe i unikanie opodatkowania																											

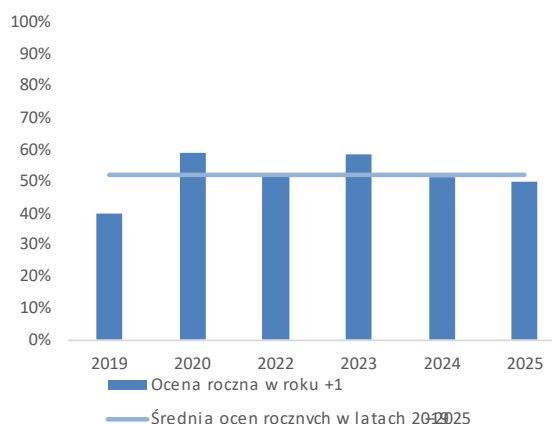
DODATEK 2 – POSTĘPY W REALIZACJI ZALECEŃ DLA POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW

W europejskim semestrze w 2026 r. podsumowuje się działania państw członkowskich w ramach polityki podjęte w celu sprostania wyzwaniom o charakterze strukturalnym określonym w zaleceniach dla poszczególnych krajów przyjętych w 2025 r. Oceną realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów z 2026 r. objęto działania w ramach polityki podjęte dotychczas przez państwa członkowskie ⁽⁵⁴⁾. Uwzględniono w niej w szczególności działania podjęte w ramach wdrażania RRF, zobowiązania podjęte w RRP, a także w średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych, w zależności od stopnia ich realizacji. Ocena odzwierciedla obecny etap realizacji, a nie poziom postępu, jaki można by osiągnąć przy założeniu pełnego wdrożenia planów ⁽⁵⁵⁾. Ocena zaleceń dla poszczególnych krajów z 2026 r. obejmuje ocenę zaleceń dla poszczególnych krajów na 2025 r. (ocena roczna) ⁽⁵⁶⁾.

Wykres 1: Obecny poziom wdrożenia zaleceń dla poszczególnych krajów na 2025 r.

Wykres 2: Wdrożenie zaleceń dla poszczególnych krajów na lata 2019–2025: ocena roczna w każdym kolejnym roku

Uwaga: w ocenie rocznej na wykresie 1 przedstawiono postępy odnotowane w pierwszym roku po przyjęciu zaleceń dla poszczególnych krajów. Należy zauważyć, że zalecenia dla poszczególnych krajów na 2021 r. odnoszą się wyłącznie do polityki fiskalnej.

⁵⁴ W tym działania w ramach polityki zgłoszone podczas wizyt kontrolnych związanych z europejskim semestrem, w bazie danych dotyczących zaleceń dla poszczególnych krajów, w rocznych sprawozdaniach z postępów, a także w sprawozdaniach dotyczących RRF (sprawozdania półroczne z postępów w realizacji kamieni milowych i wartości docelowych oraz wynikające z oceny wniosków o płatności).

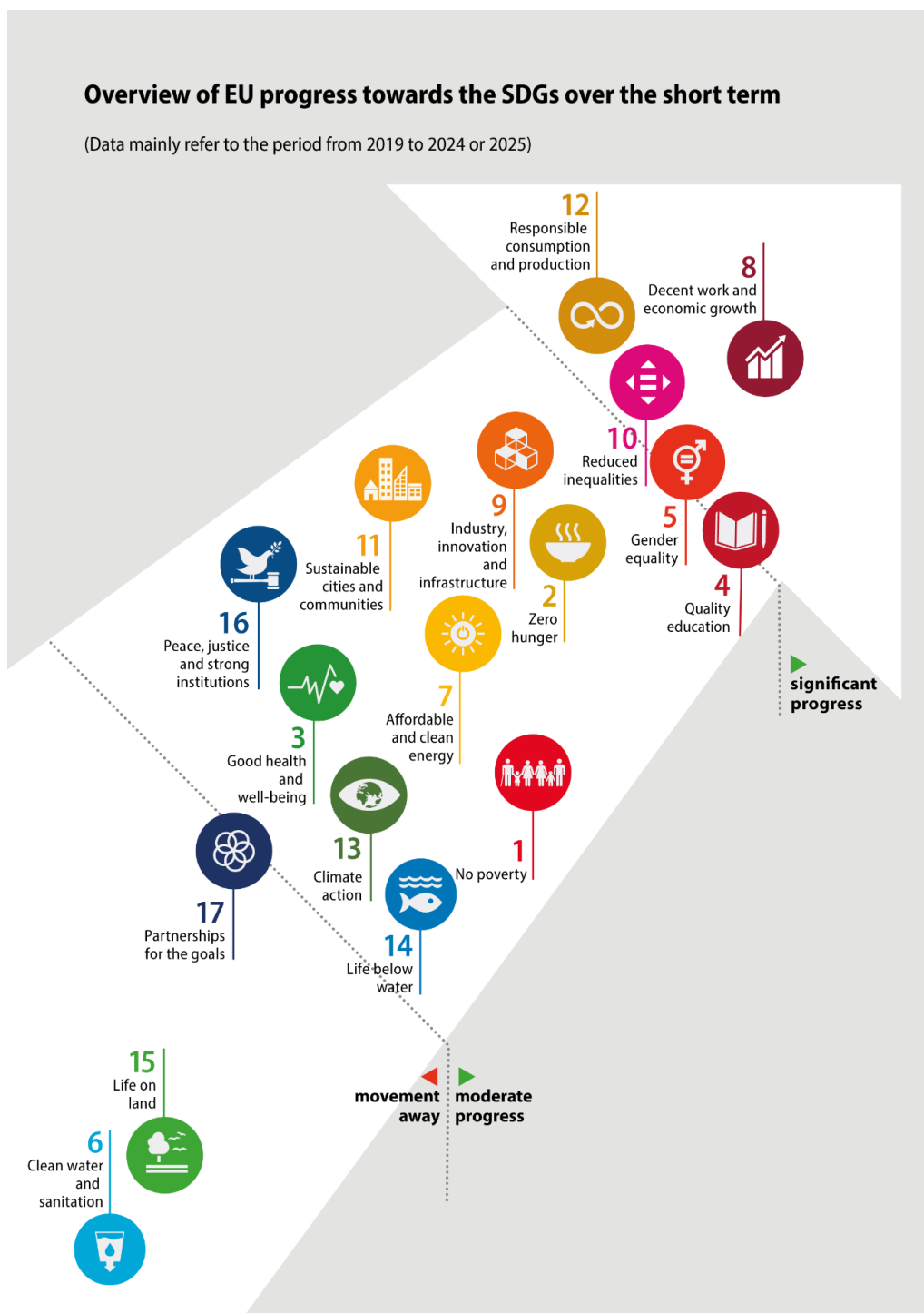
⁵⁵ Działania przewidziane w załącznikach do przyjętych decyzji wykonawczych Rady w sprawie zatwierdzenia oceny RRP lub zatwierdzenia średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, których jeszcze nie przyjęto ani nie wdrożono, lecz które uważa się za zapowiedziane w wiarygodny sposób, zgodnie z metodą oceny zaleceń dla poszczególnych krajów, gwarantując „ograniczony postęp”.

⁵⁶ W zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2025 r. przedstawiono, w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego, skonsolidowany zestaw zaleceń, w odniesieniu do których potrzebne są dalsze działania w ramach polityki, w oparciu o przegląd zaległych zaleceń dla poszczególnych krajów na lata 2019–2024, z uwzględnieniem zakresu, w jakim zostały one objęte RRP, oraz ich dalszej adekwatności.

Ogólnie rzecz biorąc, poczyniono znaczne postępy we wdrażaniu przyjętych w 2025 r. zaleceń dla poszczególnych krajów. Państwa członkowskie poczyniły co najmniej „pewien postęp” w przypadku 50 % zaleceń skierowanych do nich w lipcu 2025 r. (wykres 1). Wynik ten jest bardzo zbliżony do rocznych postępów osiągniętych w czerwcu 2025 r. w odniesieniu do zaleceń dla poszczególnych krajów przyjętych w październiku 2024 r. W obszarach polityki, w odniesieniu do których znaczna liczba państw członkowskich w 2025 r. otrzymała zalecenie, poczyniono postępy, w szczególności w zakresie ram zadłużenia sektora prywatnego i ram upadłościowych, ram budżetowych i zarządzania budżetem, a także łączności cyfrowej, infrastruktury i funkcjonowania rynku oraz ustalania wynagrodzeń. Mniejsze postępy poczyniono natomiast w realizacji zaleceń dotyczących usług finansowych i stabilności finansowej, jakości stanowienia prawa oraz przedsiębiorstw państwowych.

Wyniki oceny wdrożenia zaleceń dla poszczególnych krajów z 2025 r., wraz z wynikami z lat ubiegłych, są dostępne na stronie internetowej Komisji.

DODATEK 3 – POSTĘPY W REALIZACJI CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU W CAŁEJ UE

Uwaga: na powyższym wykresie przedstawiono tempo, w jakim UE czyniła postępy w realizacji każdego z 17 celów w ostatnim 5- lub 6-letnim okresie, dla którego dostępne były dane, unikając 2020 roku jako roku odniesienia ze względu na odnotowane w nim wartości odstające, wynikające z pandemii COVID-19. Metoda oceny wskaźników

i ich agregacji na poziomie celów, jak również bardziej szczegółowe analizy są dostępne na stronie internetowej Eurostatu: [Przegląd – Wskaźniki zrównoważonego rozwoju – Eurostat \(europa.eu\)](http://europa.eu).

Jakie postępy poczyniła UE w realizacji celów zrównoważonego rozwoju?

Strzałki przedstawione na powyższej grafice wizualnie podsumowują postępy UE w realizacji każdego z 17 celów. W perspektywie krótkoterminowej UE poczyniła znaczny postęp w realizacji pięciu celów zrównoważonego rozwoju: „Wzrost gospodarczy i godna praca” (cel nr 8), „Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja” (cel nr 12), „Mniej nierówności” (cel nr 10), „Równość płci” (cel nr 5) oraz „Dobra jakość edukacji” (cel nr 4). UE poczyniła również postępy w realizacji dziewięciu pozostałych celów zrównoważonego rozwoju, ale w umiarkowanym tempie. Wśród tych celów UE osiągnęła najlepsze wyniki w obszarach „Innowacyjność, przemysł, infrastruktura” (cel nr 9) i „Zero głodu” (cel nr 2). Nie odnotowano natomiast postępów w realizacji celu „Partnerstwa na rzecz celów” (cel nr 17). Ponadto UE odstąpiła od realizacji celów zrównoważonego rozwoju „Życie na lądzie” (cel nr 15) i „Czysta woda i warunki sanitarne” (cel nr 6) ze względu na utratę różnorodności biologicznej, niedobór wody i pogarszającą się jej jakość. Podsumowując, UE poczyniła postępy w realizacji większości celów zrównoważonego rozwoju, w różnym tempie i pomimo utrzymujących się wyzwań, nie poczyniła postępów w realizacji celu nr 17 i zawiesiła realizację celów nr 6 i 15.

DODATEK 4 – PdZRM – WNIOSKI ZE SZCZEGÓŁOWYCH OCEN SYTUACJI DOTYCZĄCYCH ZAKŁÓCEŃ RÓWNOWAGI MAKROEKONOMICZNEJ W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH

W czterech z siedmiu państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzono szczegółową ocenę sytuacji, stwierdzono zakłócenia lub nadmierne zakłócenia równowagi. W ramach szczegółowej oceny sytuacji przeanalizowano powagę podatności na zagrożenia, ich przeszłe i przyszłe zmiany oraz związane z nimi środki z zakresu polityki, czyli trzy kryteria klasyfikacji zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

Poniższe akapity stanowią przegląd najistotniejszych podatności na zagrożenia na tym etapie. Najpierw skoncentrowano się na rozwoju sytuacji w poszczególnych krajach, a następnie – na siedmiu państwach członkowskich objętych w tym roku szczegółową oceną sytuacji.

W większości państw strefy euro i UE inflacja nadal spadała, ale w kilku państwach członkowskich utrzymują się znaczne różnice inflacyjne, a wzrost cen energii przyczynia się obecnie do ponownego wzrostu inflacji. Chociaż inflacja uległa dalszemu spowolnieniu w 2025 r. i na początku 2026 r., niektóre państwa, zarówno w strefie euro, jak i poza nią, nadal odnotowują inflację wyraźnie powyżej średniej. Nawet po uwzględnieniu faktu, że część z tych różnic odzwierciedla wzrost podatków pośrednich, różnice inflacyjne się pogłębiły, również w przypadku ograniczonej działalności gospodarczej. W przyszłości proces dezinflacji będzie prawdopodobnie coraz bardziej zagrożony i nie można wykluczyć dalszego pogłębiania się różnic inflacyjnych. Jednocześnie w ubiegłym roku zmniejszył się wzrost jednostkowych kosztów pracy – w niektórych przypadkach znacznie – ze względu na wolniejszy wzrost płac i ograniczony wzrost wydajności. W porównaniu z innymi państwami utrzymuje się on jednak na wysokim poziomie. Utrzymujące się różnice kosztów i cen mogą osłabić konkurencyjność, zwłaszcza w państwach, które już doświadczyły większych strat konkurencyjności kosztowej i cenowej oraz charakteryzują się mniej stabilną pozycją zewnętrzną. Ponadto utrwalone różnice inflacyjne mogą osłabić skuteczność wspólnej polityki pieniężnej.

Choć w 2025 r. poprawiło się saldo obrotów bieżących, utrzymują się obawy dotyczące dużych deficytów, a ostatnie wzrosty cen energii mogą to saldo pogorszyć. Nieco większy wzrost eksportu, wraz ze spadkiem cen energii, pomógł zmniejszyć duże deficyty obrotów bieżących w 2025 r. W niektórych państwach deficyty te są jednak nadal znacznie wyższe, niż uzasadniałyby to fundamentalne parametry gospodarki. W niektórych państwach członkowskich objętych szczegółową oceną sytuacji duże deficyty sektora instytucji rządowych i samorządowych odpowiadają za znaczną część zapotrzebowania gospodarki na finansowanie zewnętrzne, a w innych jego główną przyczyną jest wzrost popytu krajowego. Tymczasem znaczne nadwyżki obrotów bieżących nieco się zmniejszyły, nawet jeśli pozostały wysokie, dzięki szybszemu wzrostowi popytu krajowego w porównaniu z resztą strefy euro. W przyszłości wyższe ceny energii mogą jednak utrudnić poprawę sytuacji na rachunkach zewnętrznych, a nawet tę tendencję odwrócić. Należy również oczekiwać spowolnienia wzrostu handlu w porównaniu z 2025 r., co

ograniczy dalsze zyski w bilansach handlowych i zwiększy ich zależność od zmian popytu krajowego.

Wiele z bardziej ujemnych międzynarodowych pozycji inwestycyjnych netto ulegało dalszej poprawie w 2025 r., ale w mniejszym stopniu niż wcześniej, a postępy te mogą wkrótce ulec odwróceniu w miarę narastania deficytów obrotów bieżących. Pomimo znacznych deficytów obrotów bieżących większość tych pozycji uległa dalszej poprawie w 2025 r. ze względu na wzrost nominalnego PKB – nawet jeśli te efekty mianownika były nieco łagodniejsze niż w poprzednich latach – oraz przyspieszenie transferów kapitałowych. Jeżeli jednak te bardzo wysokie deficyty obrotów bieżących utrzymają się, ujemne międzynarodowe pozycje inwestycyjne netto mogą się pogorszyć. Znaczne pozycje dodatnie zmniejszyły się w 2025 r., w dużej mierze odzwierciedlając niekorzystne skutki wyceny, ale wzrosną, jeżeli utrzymają się wysokie nadwyżki.

W 2025 r. odnotowano szybki wzrost cen nieruchomości mieszkalnych w następstwie ich niewielkiego odbicia w 2024 r. Popyt wzrósł dzięki zwiększeniu realnych dochodów gospodarstw domowych i bardziej sprzyjającym warunkom finansowania, natomiast podaż pozostała ograniczona, a na niektórych obszarach nawet spadła. W szeregu państw wzrosło ryzyko zawyżania cen. Dysfunkcyjne rynki wynajmu nie zmieniły się znacząco, a niektóre polityki, w tym polityka podatkowa zachęcająca do zakupu nieruchomości mieszkalnych z wykorzystaniem finansowania dłużnego, nadal napędzają popyt w niektórych państwach. Oczekuje się, że ceny nieruchomości mieszkalnych nadal będą rosły ze względu na coraz większe niedobory mieszkań oraz powolne postępy w eliminowaniu wąskich gardeł w podaży.

Zadłużenie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw niefinansowych wzrosło wraz ze spadkiem stóp procentowych, a obniżanie wysokich wskaźników zadłużenia postępowało wolniej niż w poprzednich latach. Efekty mianownika stały się mniej znaczące ze względu na niższy wzrost nominalnego PKB, co doprowadziło do bardziej ograniczonego spadku wskaźników zadłużenia niż w poprzednich latach. W państwach członkowskich o wysokich wskaźnikach zadłużenia sektora prywatnego spowolnienie procesu zmniejszania zadłużenia było często większe w przypadku gospodarstw domowych. Niedawne zaostrzenie warunków finansowania może spowodować zmniejszenie liczby zaciąganych pożyczek i kredytów oraz zwiększyć koszty obsługi zadłużenia, zwłaszcza tam, gdzie kredyty o zmiennym oprocentowaniu są szeroko rozpowszechnione.

Wskaźniki zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych zmieniały się w różny sposób – w niektórych państwach spadały, choć w większości rosły, w zależności od sald budżetowych – a stopy procentowe rosną obecnie wszędzie. Wysokie wskaźniki zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszyły się w jednym państwie objętym szczegółową oceną sytuacji, a w pozostałych nieznacznie wzrosły. Niższy wzrost gospodarczy osłabił również dynamikę zadłużenia. Prognozuje się, że w przyszłości znaczne, choć zmniejszające się, deficyty będą w wielu krajach nadal zwiększać wskaźniki zadłużenia. W 2025 r.

poprawiły się warunki zaciągania pożyczek przez sektor instytucji rządowych i samorządowych ze strefy euro, ale długoterminowe stopy procentowe pozostały w dużej mierze niezmienione w przypadku państw członkowskich spoza strefy euro, w których poziom zaciągania pożyczek w walutach obcych również jest znaczny. Od marca tego roku rentowność obligacji skarbowych wzrosła jednak w różnych okresach zapadalności.

Sektor bankowy pozostaje w dobrej kondycji. W 2025 r. odnotowano dalszy nieznaczny wzrost współczynników kapitałowych. Rentowność banków utrzymuje się na wysokim poziomie pomimo zmniejszających się przychodów z tytułu odsetek netto. Wartość kredytów zagrożonych utrzymuje się zasadniczo na stabilnym poziomie, bliskim rekordowo niskim poziomom w ujęciu skumulowanym, przy ograniczonym dalszym spadku w państwach członkowskich, w których wcześniej była wysoka, a w niektórych przypadkach – nieznacznym wzroście. Jednocześnie w niektórych państwach członkowskich wartość kredytów zagrożonych posiadanych przez jednostki spoza sektora bankowego pozostaje wysoka, a tempo ich odzyskiwania nadal jest powolne. Nieruchomości komercyjne pozostają w niektórych przypadkach źródłem podatności na zagrożenia, ale presja finansowa zmniejszyła się. W niektórych państwach członkowskich banki nadal utrzymują dużą ekspozycję na krajowy dług państwowy, która w niektórych przypadkach jeszcze bardziej wzrosła.

Tabela 1: KLASYFIKACJA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH W RAMACH PdZRM

	Wyniki w 2025 r.	Wyniki w 2026 r.
Brak zakłóceń równowagi	CY, DE, EE	EL, NL, SE
Zakłócenia równowagi	EL, HU, IT, NL, SE, SK	HU, IT, SK
Nadmierne zakłócenia równowagi	RO	RO
<i>p.m.: Brak szczegółowej oceny sytuacji</i>	AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, IE, LT, LU, LV, MT, PL, PT, SI	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, IE, LT, LU, LV, MT, PL, PT, SI

Uwaga: państwa członkowskie, których klasyfikacja zmieniła się między 2025 r. a 2026 r., zaznaczono pogrubioną czcionką w obu kolumnach.

Państwa członkowskie, w których zakłócenia równowagi już nie występują

W Grecji zakłócenia równowagi już nie występują. W ostatnich latach zmniejszyły się podatności na zagrożenia związane z długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz zadłużeniem zewnętrznym. Sprzyjał temu stały wzrost PKB, a nadwyżki budżetowe dodatkowo

przyczyniły się do zmniejszenia zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych. Zmniejszyły się wskaźniki kredytów zagrożonych udzielanych przez banki, a bilanse poprawiły się. Utrzymuje się znaczny deficyt obrotów bieżących, ale jego korzystne finansowanie ogranicza zagrożenia dla stabilności zewnętrznej. Grecja wdrożyła odpowiednie reformy w celu zmniejszenia swoich długotrwałych podatności na zagrożenia. Relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, choć utrzymuje się na wysokim poziomie, nadal spada dzięki roztważnej polityce fiskalnej i wzrostowi PKB, co przyczyniło się również do poprawy ujemnej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. Oczekuje się, że wskaźniki zarówno zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych, jak i zadłużenia zewnętrznego będą dalej spadać. Deficyt obrotów bieżących utrzymuje się na wysokim poziomie i nie przewiduje się jego poprawy w tym roku, natomiast oczekuje się, że znaczną jego część pokryją finansowanie unijne i prywatne finansowanie niegenerujące zadłużenia. Sytuacja na rynku pracy poprawiła się, a stopa bezrobocia dalej spada. W ostatnich latach banki uporządkowały swoje bilanse. Tempo odzyskiwania kredytów zagrożonych posiadanych przez jednostki spoza sektora bankowego nadal jest jednak powolne. Ogólne postępy w realizacji polityki były znaczne i pozwoliły wyeliminować główne podatności na zagrożenia, a rząd wprowadził szeroki zakres środków mających na celu poprawę otoczenia działalności gospodarczej, rynku pracy i administracji podatkowej. W przyszłości prowadzenie rozsądnej polityki fiskalnej pomogłoby w dalszym ograniczaniu długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Choć utrzymują się wyzwania strukturalne związane z wydajnością pracy, europejski semestr zapewni ramy monitorowania postępów w realizacji reform strukturalnych.

*W **Niderlandach** zakłócenia równowagi już nie występują. Podatności na zagrożenia związane z wysokim zadłużeniem gospodarstw domowych, rynkiem nieruchomości i dużą nadwyżką obrotów bieżących, które utrzymywały się na przestrzeni lat, zmniejszyły się w ostatnim czasie. Duża nadwyżka obrotów bieżących ostatnio nieco spadła, a część tej nadwyżki ma charakter strukturalny, ponieważ Niderlandy pełnią rolę kluczowego europejskiego ośrodka handlu, a na ich terytorium funkcjonuje wiele przedsiębiorstw międzynarodowych. Jednocześnie, z punktu widzenia oszczędności i inwestycji, spadek nadwyżki odzwierciedla fakt, że popyt krajowy był głównym czynnikiem niedawnego wzrostu realnego PKB, a popyt rósł szybciej niż w pozostałej części strefy euro, choć miał niższy poziom startowy. Nie prognozuje się wzrostu nadwyżki obrotów bieżących w tym ani w przyszłym roku. Ceny nieruchomości mieszkalnych nadal wyraźnie rosną w warunkach ograniczonej podaży mieszkań. Zadłużenie gospodarstw domowych wyrażone jako odsetek PKB ponownie spadło w 2025 r., choć wolniej niż wcześniej, ponieważ poziom zaciągania pożyczek i kredytów rósł wraz ze spadkiem stóp procentowych. Zadłużenie gospodarstw domowych w nadchodzących latach może się ustabilizować, a ryzyko związane z wysokim zadłużeniem gospodarstw domowych jest częściowo łagodzone rozpowszechnieniem kredytów hipotecznych o stałym oprocentowaniu. Wprowadzono pewne środki z zakresu polityki w celu zwiększenia podaży mieszkań, a najnowszy rządowy program inwestycji, w tym w mieszkalnictwo, może przyczynić się do zmniejszenia nadwyżki obrotów bieżących w perspektywie średnioterminowej. W przyszłości skuteczne zwiększenie podaży mieszkań*

i przeciwdziałanie bodźcom podatkowym sprzyjającym zakupom nieruchomości mieszkalnych z wykorzystaniem finansowania dłużnego mogłoby pomóc obniżyć ceny nieruchomości mieszkalnych i trwale zmniejszyć zadłużenie gospodarstw domowych, a zwiększenie inwestycji krajowych pomogłoby jeszcze bardziej zmniejszyć nadwyżkę obrotów bieżących. Europejski semestr zapewni ramy monitorowania postępów w realizacji reform sektora mieszkaniowego.

W Szwecji zakłócenia równowagi już nie występują. Utrzymują się podatności na zagrożenia związane z rynkiem nieruchomości i wysokim zadłużeniem sektora prywatnego, ale w ostatnim czasie ich skala się zmniejszyła. Chociaż szwedzka gospodarka jest bardzo wrażliwa na wahania stóp procentowych ze względu na powszechność kredytów hipotecznych o zmiennej stopie oprocentowania, okazała się odporna na wyższe stopy procentowe w latach 2022 i 2023, co poskutkowało spadkiem cen nieruchomości mieszkalnych. Od tego czasu ceny nieruchomości mieszkalnych utrzymują się na stabilnym poziomie i wydają się mniej zawyżone niż wcześniej. Poprawiły się zdolności refinansowania w dużym sektorze nieruchomości komercyjnych w miarę obniżania się stóp procentowych i poprawy dostępu do rynku kapitałowego. Zadłużenie gospodarstw domowych wyrażone jako odsetek PKB, które spadało od czasu pandemii, ustabilizowało się w 2025 r. i oczekuje się, że utrzyma się na stałym poziomie. W przyszłości niedobory mieszkań w połączeniu z łagodniejszymi wymogami wobec kredytobiorców mogą spowodować wzrost cen nieruchomości mieszkalnych i zadłużenia gospodarstw domowych. Banki są nadal rentowne i w dobrej kondycji, a poziom udzielanych przez nie kredytów zagrożonych jest niski. Niedawno wprowadzono pewne środki mające na celu uelastycznienie rynku wynajmu, a pod koniec 2025 r. udoskonalono ramy regulacyjne wydawania pozwoleń na budowę. W przyszłości skuteczne zwiększenie podaży mieszkań i przeciwdziałanie bodźcom podatkowym sprzyjającym zakupom nieruchomości mieszkalnych z wykorzystaniem finansowania dłużnego, wraz z rozsądnym wykorzystaniem środków makroostrożnościowych, może pomóc w dalszym osłabianiu wzrostu cen nieruchomości mieszkalnych i trwałym zmniejszeniu zadłużenia gospodarstw domowych. Europejski semestr zapewni ramy monitorowania postępów w realizacji reform sektora mieszkaniowego.

Państwa członkowskie doświadczające zakłóceń równowagi

Włochy nadal odnotowują zakłócenia równowagi. Utrzymują się podatności na zagrożenia związane z wysokim długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych i słabym wzrostem wydajności, które mają znaczenie transgraniczne, a dalsza i skuteczna realizacja reform i inwestycji pobudzających wzrost gospodarczy, wraz z ostrożnym kursem polityki fiskalnej, będą kluczowe, aby zmniejszyć te podatności. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB, które spadło po pandemii, wzrósł w 2024 r., a następnie ponownie w 2025 r. ze względu na spowolnienie wzrostu nominalnego PKB, opóźniony wpływ ulg podatkowych dotyczących renowacji budynków mieszkalnych dokonanych w poprzednich latach oraz wciąż znaczny deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych. Oczekuje się, że wskaźnik zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych będzie nadal rósł w latach 2026 i 2027.

Wydajność ostatnio spadła i prognozuje się jej stagnację, co ogranicza potencjalny wzrost PKB, a tym samym utrudnia obniżenie wskaźnika zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych. Banki znacznie poprawiły swoją rentowność i jakość swoich aktywów oraz ograniczyły liczbę udzielanych kredytów zagrożonych, ale silna więź bank–państwo nadal budzi obawy, ze względu na wysoki stosunek posiadanego przez banki krajowego długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do aktywów ogółem, zwłaszcza w przypadku mniej istotnych instytucji i banków spółdzielczych. Sytuacja na rynku pracy nadal się poprawia, ale wydaje się, że potencjał siły roboczej nie jest w pełni wykorzystywany. Podjęto działania mające na celu wyeliminowanie długotrwałych podatności na zagrożenia, ale pomimo niedawnych szeroko zakrojonych reform nie nastąpił jeszcze znaczny wzrost wydajności. W przyszłości dalsza i skuteczna realizacja reform i inwestycji pobudzających wzrost gospodarczy, wraz z ostrożnym kursem polityki fiskalnej, będzie nadal kluczowa dla poprawy wzrostu wydajności i zmniejszenia relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB.

***Węgry** nadal odnotowują zakłócenia równowagi. Utrzymują się podatności na zagrożenia związane z konkurencyjnością, potrzebami finansowymi rządu i cenami nieruchomości mieszkalnych, a realizowane polityki nadal te podatności pogłębiają.* Inflacja i wzrost jednostkowych kosztów pracy należą do najwyższych w UE pomimo stagnacji działalności gospodarczej. Oczekuje się, że presja cenowa i kosztowa będzie się zmniejszać jedynie stopniowo, przy czym pozostanie znacznie wyższa niż w strefie euro i w całej UE. W ostatnich latach deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrósł i nie przewiduje się jego poprawy. Potrzeby finansowe sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz koszty obsługi zadłużenia pozostają wysokie, chociaż relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wzrosła jedynie nieznacznie dzięki wysokiemu wzrostowi nominalnego PKB w kontekście wciąż wysokiej inflacji. Banki nadal utrzymują duże zaangażowanie w dług państwowy, co częściowo odzwierciedla bodźce podatkowe. Ceny nieruchomości mieszkalnych nadal znacznie rosną, wzrosło także ryzyko ich zawyżenia. Utrzymuje się nadwyżka obrotów bieżących, ale duże uzależnienie Węgier od importu energii sprawia, że są one podatne na wyższe i bardziej zmienne ceny energii. Polityki nie uległy poprawie i pogłębiły podatności na niektóre zagrożenia. Zwiększono nawet liczbę nieukierunkowanych dotacji, które pogłębiają presję cenową i złożone wyzwania fiskalne, natomiast szeroko zakrojone programy kredytów subsydiowanych przez rząd obciążają finanse publiczne i ograniczają skuteczność polityki pieniężnej. W przyszłości skuteczne opanowanie tej sytuacji politycznej zmniejszyłoby podatność na zagrożenia.

***Słowacja** nadal odnotowuje zakłócenia równowagi. Utrzymują się podatności na zagrożenia związane z równowagą zewnętrzną i z saldem sektora instytucji rządowych i samorządowych, konkurencyjnością, rynkiem mieszkaniowym i zadłużeniem gospodarstw domowych, a działania w ramach polityki nadal są ograniczone.* Chociaż deficyt obrotów bieżących zmniejszył się w 2025 r. dzięki niższym cenom energii i większemu eksportowi, oczekuje się, że w 2026 r. ponownie wzrośnie wraz z pogorszeniem się sytuacji zewnętrznej. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszył się w 2025 r., ale pozostaje wysoki i wpływa na salda

obrotów z zagranicą; ponadto prognozuje się, że w 2026 r. pozostanie on w dużej mierze niezmienny, a w 2027 r. wzrośnie, przy założeniu niezmiennego kursu polityki, co spowoduje wzrost długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. W 2025 r. inflacja znacznie przewyższała jej średni poziom w strefie euro, częściowo ze względu na wzrost stawki VAT, i prognozuje się, że w 2026 r. inflacja bazowa pozostanie jedną z najwyższych w strefie euro. Szybko rosnące jednostkowe koszty pracy jeszcze bardziej osłabiły konkurencyjność i należy oczekiwać, że w 2026 r. nadal będą rosły stosunkowo szybko. Ceny nieruchomości mieszkalnych wzrosły w 2025 r. w związku z niższym oprocentowaniem kredytów hipotecznych i prawdopodobnie nadal będą gwałtownie rosły ze względu na ograniczoną podaż. Zadłużenie gospodarstw domowych również wzrosło wraz ze spadkiem stóp procentowych i wzrostem dochodów. Postępy w realizacji polityki są ograniczone. W przyszłości skuteczne rozwiązanie kluczowych kwestii związanych z opodatkowaniem pracy, konkurencyjnością, podażą mieszkań i polityką fiskalną zmniejszyłoby podatności na zagrożenia.

Państwa członkowskie doświadczające nadmiernych zakłóceń równowagi

Rumunia nadal doświadcza nadmiernych zakłóceń równowagi. Podatności na zagrożenia związane z deficytem budżetowym i deficytem obrotów bieżących nieco się zmniejszyły w ostatnim czasie, ale nadal są bardzo znaczące, podczas gdy konkurencyjność kosztowa nadal się pogarsza, choć w mniejszym stopniu niż wcześniej. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszył się w 2025 r. w wyniku zdecydowanych działań konsolidacyjnych; w latach 2026 i 2027 spodziewany jest jego dalszy spadek, ale deficyt nadal pozostanie wysoki. Więź bank–państwo jest wciąż znacząca, ponieważ stosunek posiadanych przez banki krajowych obligacji skarbowych do aktywów ogółem jest największy w całej UE, a w 2025 r. jeszcze się powiększył. Deficyt obrotów bieżących poprawił się jedynie nieznacznie w 2025 r. i prognozuje się, że pozostanie wysoki, nawet jeśli w tym roku zmniejszy się nieco bardziej. Jednostkowe koszty pracy znacznie spadły w 2025 r. po bardzo silnym wzroście we wcześniejszych latach, ale oczekuje się, że nadal będą rosły szybciej niż w większości państw członkowskich UE. Inflacja bazowa była w ostatnich latach najwyższa w UE – wzrost stawek VAT w 2025 r. wyjaśnia jedynie jej część – i oczekuje się, że pozostanie wysoka. W 2025 r. poczyniono znaczne postępy w realizacji polityki, zwłaszcza w zakresie zmniejszania deficytu budżetowego dzięki dwuletniemu zamrożeniu rządowych wynagrodzeń i emerytur oraz podwyżkom stawek VAT i innych podatków. W przyszłości, jeżeli nie zostanie przeprowadzona dalsza stanowcza konsolidacja budżetowa, uzupełniona o ostrożną politykę dochodową i skuteczne reformy strukturalne, Rumunia pozostanie narażona na rosnące stopy procentowe i zmiany poziomu zaufania inwestorów.

DODATEK 5 – NADZÓR FISKALNY W RAMACH ZREFORMOWANEGO PAKTU STABILNOŚCI I WZROSTU

Ocena poszczególnych państw członkowskich ⁽⁵⁷⁾

Zreformowane ramy zarządzania gospodarczego są obecnie konsekwentnie wdrażane. Do 2025 r. wszystkie państwa członkowskie przedłożyły swoje średniookresowe plany budżetowo-strukturalne (dalej „plany średniookresowe”). W 2026 r., po utworzeniu nowych rządów, Irlandia i Niderlandy przedłożyły nowe plany średniookresowe.

W rocznych sprawozdaniach z postępów przedłożonych przez państwa członkowskie pod koniec kwietnia ⁽⁵⁸⁾ podsumowano postępy w realizacji tych planów średniookresowych i odpowiednich zaleceń Rady. Wraz z prognozą Komisji z wiosny 2026 r. oraz danymi dotyczącymi wyniku za lata 2024 i 2025 dostarczonymi przez Eurostat roczne sprawozdania z postępów stanowią kluczowy wkład w ocenę przestrzegania przez państwa członkowskie zalecanej ścieżki fiskalnej oraz, w stosownych przypadkach, w ocenę realizacji reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego ⁽⁵⁹⁾.

Tabela 2 – Przegląd zgodności państw członkowskich z zalecanymi stopami wzrostu wydatków netto

		2026		
		Oczekiwana zgodność	Ryzyko niezgodności	Ryzyko istotnej niezgodności
2025	Zgodność	BE*, AT*, PL*, RO*, SK*, FI*, CZ, DK, DE, EE, EL, FR ^C , LV, SE ^C	FR ^{*,A} , ES	HU*, SE ^A
	Niezgodność	IT*	PT	LT, SI
	Istotna niezgodność	IE	LU, NL	MT**, BG, HR, CY
*Państwa członkowskie objęte PND. **W odniesieniu do Malty Komisja zaleca Radzie uchylenie decyzji stwierdzającej istnienie nadmiernego deficytu. [] Państwa członkowskie nieobjęte PND, w przypadku których w 2025 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wynosił poniżej 3 % PKB, a wskaźnik zadłużenia poniżej 60 % PKB, lub wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych był bliski równowadze lub wykazywał nadwyżkę ⁽⁶⁰⁾. ^A Ocena za 2026 r. na podstawie stopy wzrostu wydatków netto w ujęciu rocznym. ^C Ocena za 2026 r. na podstawie stopy wzrostu wydatków netto w ujęciu skumulowanym. <i>Uwaga:</i> w przypadku gdy wzrost wydatków netto jest wyższy niż zalecany (tj. w przypadku odchylenia dodatnich), ocenia się wielkość odchylenia w stosunku do progów wynoszących 0,3 % PKB w ujęciu rocznym i 0,6 % PKB w ujęciu skumulowanym. Odchylenie dodatnie poniżej jednego z tych progów wiąże się z oceną (ryzyka)				

⁵⁷ Zob. również ramka 5 na końcu niniejszego dodatku.

⁵⁸ Roczne sprawozdania z postępów z 2026 r. są dostępne pod adresem: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en?prefLang=pl. Węgry do tej pory nie przedłożyły rocznego sprawozdania z postępów.

⁵⁹ Ma to znaczenie dla Belgii, Niemiec, Hiszpanii, Francji, Włoch, Austrii, Rumunii i Finlandii.

⁶⁰ Sytuację budżetową „bliską równowadze” definiuje się jako deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych nieprzekraczający 0,5 % PKB, zgodnie z motywem 14 rozporządzenia Rady (UE) 2024/1264.

niezgodności, a odchylenie powyżej jednego z tych progów wiąże się z oceną (ryzyka) istotnej niezgodności. W przypadku państw członkowskich, w odniesieniu do których uruchomiono krajową klauzulę wyjścia w związku z obronnością, ocena uwzględnia odpowiednią elastyczność i opiera się wyłącznie na wzroście wydatków netto w ujęciu skumulowanym. W przypadku Irlandii, Niemiec i Finlandii ocenę 2026 r. przeprowadzono w odniesieniu do najnowszych zaleceń, natomiast ocenę 2025 r. – w odniesieniu do poprzednich zaleceń.

Państwa członkowskie objęte obecnie PND

Komisja oceniła skuteczność działań w 2025 r. na podstawie danych dotyczących wyniku. Ocenę 2026 r. przeprowadzono na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2026 r. i należy ją uznać za ocenę wstępną, przy czym ponowne oceny zostaną przeprowadzone jesienią 2026 r. i wiosną 2027 r. na podstawie danych dotyczących wyniku. Przyspieszenie procedury nadmiernego deficytu, gdy nie ma danych dotyczących wyniku, byłoby rozważane jedynie w przypadku szczególnie poważnych niezgodności. Należy uznać, że państwo członkowskie, które przestrzega ścieżki korygującej, podjęło skuteczne działania. Jeżeli wzrost wydatków netto odbiega od ścieżki korygującej, Komisja przeprowadzi ocenę ogólną.

Belgia – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę. Odnośne skumulowane odchylenie mieści się jednak w zakresie elastyczności krajowej klauzuli wyjścia, z uwzględnieniem wzrostu wydatków na obronę. Przewiduje się, że w 2026 r. stopy wzrostu wydatków netto w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym będą niższe od zalecanych pułapów. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, ocenia się, że Belgia zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowa zgodność również w 2026 r. Na obecnym etapie Komisja uznaje, że Belgia podjęła skuteczne działania. W rezultacie procedura nadmiernego deficytu pozostaje w zawieszeniu.**

Jeżeli chodzi o pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów tych reform i inwestycji przewidzianych do 30 kwietnia 2026 r. zasadniczo przebiega zgodnie z planem. W przypadku niektórych reform występują jednak opóźnienia w realizacji. Reforma emerytalna, której przyjęcie planowano na IV kwartał 2025 r., ma zostać przyjęta w 2026 r. Reformy podatkowe, które miały zostać zrealizowane w I kwartale 2026 r., zrealizowano jedynie częściowo, a pozostałe ich części mają zostać sfinalizowane do lipca 2026 r. Dwie reformy mające na celu poprawę koordynacji budżetowej różnych szczebli administracji rządowej, których realizację planowano na IV kwartał 2025 r., zostały w dużej mierze uzgodnione na szczeblu rządowym i obecnie wymagają przyjęcia, które ma zostać zakończone do końca 2026 r. **Komisja uważa więc, że w ujęciu ogólnym Belgia wypełniła swoje zobowiązania w zadowalający sposób.**

Francja – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. W 2026 r. wzrost wydatków netto w ujęciu rocznym przekracza pułap zalecony przez Radę, natomiast wzrost wydatków netto w ujęciu skumulowanym jest poniżej zalecanego pułapu. W związku z tym **uznaje się, że Francja zachowała zgodność**

z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r. Przewiduje się, że w 2026 r. Francja będzie narażona na ryzyko niezgodności z zalecaną stopą wzrostu wydatków netto w ujęciu rocznym, ale zachowa zgodność ze stopą wzrostu w ujęciu skumulowanym. Na obecnym etapie Komisja uznaje, że Francja podjęła skuteczne działania. W rezultacie procedura nadmiernego deficytu pozostaje w zawieszeniu. Jednocześnie, według obecnych prognoz, Francja może nie być w stanie podjąć skutecznych działań w 2026 r., co może spowodować konieczność przyspieszenia PND. W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Francję do zapewnienia zgodności wydatków netto ze ścieżką korygującą.

Jeżeli chodzi o pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów tych reform i inwestycji przewidzianych do 30 kwietnia 2026 r. zasadniczo przebiega zgodnie z planem. Przekształcenie zwolnień ze składek na ubezpieczenie społeczne w oparciu o płacę minimalną przyniosło jednak mniejsze oszczędności niż zakładano. **Komisja uważa więc, że w ujęciu ogólnym Francja wypełniła swoje zobowiązania w zadowalający sposób.** Patrząc w przyszłość, realizację reformy emerytalnej z 2023 r. zawieszono do stycznia 2028 r.

Włochy – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym, chociaż w ujęciu skumulowanym przekroczenie to było nieznaczne. Przewiduje się, że wzrost wydatków netto w 2026 r. będzie niższy od pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. W związku z tym **uznaje się, że Włochy nie zachowały zgodności z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., natomiast przewiduje się, że w 2026 r. tę zgodność zachowają.** Odchylenie w 2025 r. wymaga oceny ogólnej. Biorąc pod uwagę spadek deficytu nominalnego, prognozowaną korektę nadmiernego deficytu w 2026 r. oraz niewielkie odchylenie w 2025 r., **Komisja uznaje, że Włochy podjęły skuteczne działania. W rezultacie procedura nadmiernego deficytu pozostaje w zawieszeniu.** Jednocześnie Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Włochy do zapewnienia zgodności wydatków netto ze ścieżką korygującą.

Jeżeli chodzi o pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów tych reform i inwestycji przewidzianych do 30 kwietnia 2026 r. zasadniczo przebiega zgodnie z planem. Jeżeli chodzi o kluczowy etap, który miał zostać zrealizowany do IV kwartału 2025 r. i który dotyczy wzrostu wydatków publicznych na badania i rozwój, mierzonych jako udział w PKB wydatków na działalność badawczą i rozwojową w ujęciu nakładów krajowych brutto na działalność badawczą i rozwojową, najnowsze dostępne dane statystyczne Eurostatu odnoszą się do 2024 r. Według wstępnych szacunków władz włoskich należy jednak oczekiwać, że wydatki na działalność badawczą i rozwojową w ujęciu nakładów krajowych brutto na działalność badawczą i rozwojową osiągnęły w 2025 r. 0,59 % PKB, co sugeruje, że Włochy są na dobrej drodze do osiągnięcia celu. **Komisja uważa więc, że w ujęciu ogólnym Włochy wypełniły swoje zobowiązania w zadowalający sposób.**

Węgry – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Odkładne skumulowane odchylenie mieści się jednak w zakresie elastyczności krajowej klauzuli wyjścia, z uwzględnieniem wzrostu wydatków na obronę. Przewiduje się, że w 2026 r. stopy wzrostu wydatków netto w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym przekroczą zalecane pułapy. Przewiduje się, że odkładne skumulowane odchylenie w 2026 r. pozostanie powyżej 0,6 % PKB (silne domniemanie braku skutecznych działań) po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Węgry zachowały zgodność z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., natomiast przewiduje się, że w 2026 r. będą one narażone na ryzyko istotnej niezgodności. Na obecnym etapie Komisja uznaje, że Węgry podjęły skuteczne działania w 2025 r. W rezultacie procedura nadmiernego deficytu pozostaje w zawieszeniu.** Jednocześnie prognozowane ryzyko istotnej niezgodności w 2026 r. wiązałoby się z silnym domniemanie braku skutecznych działań i mogłoby wymagać przyspieszenia PND. W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Węgry do podjęcia działań w celu kontroli wydatków netto, tak aby były one zgodne ze ścieżką korygującą. Ponadto istnieje wyraźne ryzyko, że Węgry nie skorygują nadmiernego deficytu do 2026 r. ⁽⁶¹⁾, który jest ostatnim rokiem ścieżki korygującej. W takim przypadku Komisja będzie musiała zalecić Radzie przyjęcie zmienionego zalecenia na mocy art. 126 ust. 7 w celu ustanowienia ścieżki korygującej na kolejne lata ⁽⁶²⁾. Komisja będzie uważnie monitorować tę sytuację i dokona jej ponownej oceny jesienią.

Austria – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę. Przewiduje się, że w 2026 r. wzrost wydatków netto również będzie niższy od pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. W związku z tym uznaje się, że **Austria zachowała zgodność z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r. i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r. Na obecnym etapie Komisja uznaje, że Austria podjęła skuteczne działania. W rezultacie procedura nadmiernego deficytu pozostaje w zawieszeniu.**

Jeżeli chodzi o pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów tych reform i inwestycji przewidzianych do 30 kwietnia 2026 r. zasadniczo przebiega zgodnie z planem. **Komisja uważa więc, że w ujęciu ogólnym Austria wypełniła swoje zobowiązania w zadowalający sposób.**

Malta – Malta z powodzeniem zmniejszyła deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych do poziomu poniżej 3 % PKB w 2025 r., przed upływem terminu ustalonego przez Radę. Na

⁶¹ Według danych Eurostatu deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Węgier spadł z 5,1 % PKB w 2024 r. do 4,7 % PKB w 2025 r. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych do daty granicznej prognozy deficyt przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wynieść 6,2 % PKB w 2026 r. i 5,8 % w 2027 r.

⁶² W dniu 1 czerwca 2026 r. Węgry poinformowały Komisję o zamiarze przedłożenia zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego.

podstawie prognozy Komisji z wiosny 2026 r. przewiduje się, że deficyt ten utrzyma się na poziomie poniżej 3 % PKB również w latach 2026 i 2027. W związku z tym **Komisja zaleca dziś Radzie przyjęcie decyzji na mocy art. 126 ust. 12 w sprawie uchylecia decyzji Rady z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie istnienia nadmiernego deficytu na Malcie.**

Jednocześnie Komisja zaznacza, że zalecenie Rady z dnia 21 stycznia 2025 r., w którym zatwierdzono plan średniookresowy Malty, nadal ma zastosowanie. W porównaniu z tym zaleceniem, choć stopa wzrostu wydatków netto w ujęciu rocznym w 2025 r. była niższa od zalecanego pułapu, przekraczała go w ujęciu skumulowanym, przy odchyleniu przekraczającym 0,6 % PKB. Przewiduje się, że w 2026 r. wzrost wydatków netto przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym, a odnośne odchylenie w ujęciu skumulowanym przekroczy 0,6 % PKB ⁽⁶³⁾. W związku z tym stwierdza się istotną niezgodność Malty z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że w 2026 r. Malta również będzie narażona na ryzyko istotnej niezgodności. W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwiała Maltę do podjęcia działań w celu kontroli wydatków netto, tak aby były one zgodne z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu.

Polska – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Odnośne skumulowane odchylenie mieści się jednak w zakresie elastyczności krajowej klauzuli wyjścia, z uwzględnieniem wzrostu wydatków na obronę. Przewiduje się, że w 2026 r. stopa wzrostu wydatków netto w ujęciu rocznym będzie niższa od zalecanego pułapu, a wzrost wydatków netto w ujęciu skumulowanym przekroczy zalecany pułap. Przewiduje się, że skumulowane odchylenie zmieści się jednak w zakresie elastyczności krajowej klauzuli wyjścia opartej na aktualnych prognozach wydatków na obronę. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Polska zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r. Na obecnym etapie Komisja uznaje, że Polska podjęła skuteczne działania. W rezultacie procedura nadmiernego deficytu pozostaje w zawieszeniu.**

Rumunia – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę dzięki dużym pakietom polityki fiskalnej przyjętym w drugiej połowie 2025 r. Przewiduje się, że w 2026 r. wzrost wydatków netto również będzie niższy od pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. W związku z tym **uznaje się, że Rumunia zachowała zgodność z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r. i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r. Na obecnym etapie Komisja uznaje, że Rumunia podjęła skuteczne działania. W rezultacie procedura nadmiernego**

⁶³ Zmniejszenie deficytu w 2025 r. odzwierciedla wysoki wzrost dochodów, w tym z podatków od osób prawnych i podatków pośrednich, wynikający głównie ze wzrostu nominalnego PKB i rozszerzenia podstaw opodatkowania, a także ze znacznych nadzwyczajnych dochodów podatkowych. Z drugiej strony, choć znaczny transfer kapitału na rzecz krajowego przedsiębiorstwa lotniczego w 2024 r. był jednorazowy, wydatki publiczne nadal znacznie rosły, przy znacznym wzroście kosztów wynagrodzeń i zużycia pośredniego w sektorze instytucji rządowych i samorządowych, a także jednorazowym wydatku wynikającym z orzeczenia sądu.

deficytu pozostaje w zawieszeniu. Jednocześnie Komisja podkreśla, że sytuacja budżetowa Rumunii pozostaje niestabilna, przy czym wskaźnik deficytu w 2025 r. był najwyższy w Unii, oraz że istnieje poważne ryzyko związane z wdrażaniem, które wymaga zdecydowanych i konsekwentnych działań na rzecz dostosowania fiskalnego w 2026 r. i w kolejnych latach.

Jeżeli chodzi o pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów tych reform i inwestycji przewidzianych do 30 kwietnia 2026 r. zasadniczo przebiega zgodnie z planem. Na szczeblu technicznym trwają prace przygotowawcze nad reformą systemu wynagrodzeń w sektorze publicznym i oczekuje się, że nowa ustawa zostanie przyjęta latem 2026 r. Należy podjąć pewne dalsze działania w dziedzinie administracji podatkowej, w szczególności w celu zmniejszenia bardzo dużej luki w przestrzeganiu przepisów dotyczących VAT w Rumunii. Trwają również dalsze prace nad reformą opodatkowania nieruchomości, w tym nad opracowaniem systemu informatycznego do automatycznej oceny nieruchomości, nad uruchomieniem wyspecjalizowanej struktury monitorowania systemów wydatków publicznych oraz nad reformą finansowania przedsiębiorstw. **Komisja uważa, że w ujęciu ogólnym Rumunia wypełniła swoje zobowiązania w zadowalający sposób.**

Słowacja – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się, że w 2026 r. stopa wzrostu wydatków netto w ujęciu rocznym przekroczy zalecany pułap, a stopa wzrostu w ujęciu skumulowanym będzie poniżej tego pułapu. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Słowacja zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r.** Na obecnym etapie Komisja uznaje, że Słowacja podjęła skuteczne działania. **W rezultacie procedura nadmiernego deficytu pozostaje w zawieszeniu.**

Finlandia – zgodność ze stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r. ocenia się na podstawie zalecenia Rady z dnia 21 stycznia 2025 r., a w 2026 r. – na podstawie zalecenia Rady z dnia 20 stycznia 2026 r. W Finlandii wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się natomiast, że wzrost wydatków netto w 2026 r. przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Skumulowane odchylenie mieści się jednak w zakresie elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia opartej na aktualnych prognozach dotyczących wydatków na obronę. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Finlandia zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r.** Na obecnym etapie Komisja uznaje, że Finlandia podjęła skuteczne działania. **W rezultacie procedura nadmiernego deficytu pozostaje w zawieszeniu.**

Jeżeli chodzi o pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów tych reform i inwestycji

przewidzianych do 30 kwietnia 2026 r. zasadniczo przebiega zgodnie z planem. Jeżeli chodzi o korektę deficytów okręgów usług dobrostanu, to mimo że tempo wzrostu wydatków uległo spowolnieniu, skumulowane deficyty niektórych okręgów uznaje się za zbyt wysokie, aby mogły zostać zlikwidowane do końca 2026 r. bez zagrożenia dla świadczenia usług. W związku z tym rząd przedstawił wniosek w sprawie przedłużenia tego terminu do końca 2029 r. dla tych regionów, które mają wiarygodne plany rozwiązania problemu deficytu. **Komisja uważa więc, że w ujęciu ogólnym Finlandia wypełniła swoje zobowiązania w zadowalający sposób.**

Pozostałe państwa członkowskie

Bulgaria – deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w Bułgarii przekroczył wartość odniesienia wynoszącą 3 % PKB w 2025 r., a Komisja przewiduje, że w 2026 r. deficyt ten wyniesie 4,1 %. W związku z tym Bułgarię uwzględniono w sprawozdaniu sporządzonym na mocy art. 126 ust. 3 TFUE, oceniającym zgodność z kryterium deficytu. W szczególności, chociaż w 2025 r. deficyt wyniósł mniej niż 3 % PKB, z uwzględnieniem wzrostu wydatków na obronę od 2024 r. na podstawie krajowej klauzuli wyjścia dotyczącej wydatków na obronę, na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2026 r. przewiduje się, że w 2026 r. deficyt ten przekroczy wartość odniesienia wynoszącą 3 % PKB, z uwzględnieniem wspomnianego wzrostu. Po uwzględnieniu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego na temat tego sprawozdania, **Komisja rozważy zaproponowanie wszczęcia wobec Bułgarii procedury nadmiernego deficytu.**

W Bułgarii wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę. Odnośne skumulowane odchylenie utrzymuje się powyżej 0,6 % PKB po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia. Przewiduje się, że w 2026 r. stopa wzrostu wydatków netto przekroczy zalecany pułap w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się, że odnośne skumulowane odchylenie pozostanie powyżej 0,6 % PKB po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Bułgaria wykazała istotną niezgodność z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że będzie narażona na ryzyko istotnej niezgodności również w 2026 r.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Bułgarię do przestrzegania maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto, które – jak zakłada Komisja – Rada zaleci w celu likwidacji nadmiernego deficytu.

Czechy – wzrost wydatków netto w ujęciu rocznym w 2025 r. przekroczył pułap zalecany przez Radę, natomiast wzrost wydatków netto w ujęciu skumulowanym był poniżej zalecanego pułapu. Przewiduje się, że w 2026 r. wzrost wydatków netto w ujęciu rocznym przekroczy pułap zalecany przez Radę, natomiast wzrost wydatków netto w ujęciu skumulowanym będzie poniżej zalecanego pułapu, przy odchyleniu wynoszącym 0,1 % PKB w ujęciu skumulowanym. Z obecnych prognoz wydatków na obronę wynika, że przewidywane skumulowane odchylenie mieści się jednak

w granicach elastyczności krajowej klauzuli wyjścia. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Czechy zachowały zgodność z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że w 2026 r. również zachowają tę zgodność** ⁶⁴).

Dania – wzrost wydatków netto w ujęciu rocznym w 2025 r. przekroczył pułap zalecany przez Radę, natomiast wzrost wydatków netto w ujęciu skumulowanym był poniżej zalecanego pułapu. Przewiduje się, że w 2026 r. wzrost wydatków netto w ujęciu rocznym przekroczy pułap zalecany przez Radę, natomiast wzrost wydatków netto w ujęciu skumulowanym będzie poniżej zalecanego pułapu. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Dania zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r.**

Niemcy – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę. Przewiduje się jednak, że wzrost wydatków netto w 2026 r. przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Z obecnych prognoz wydatków na obronę wynika jednak, że przewidywane na 2026 r. odchylenie w ujęciu skumulowanym zmieści się w granicach elastyczności krajowej klauzuli wyjścia. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Niemcy zachowały zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowają tę zgodność również w 2026 r.**

Ze względu na planowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekraczający wartość odniesienia deficytu wynoszącą 3 % PKB w 2026 r. Niemcy oceniono w sprawozdaniu sporządzonym na mocy art. 126 ust. 3 TFUE. W kontekście oceny przedstawionej w tym sprawozdaniu Komisja jest zdania, że nie ma podstaw do wszczęcia procedury nadmiernego deficytu wobec Niemiec. Rozwój sytuacji budżetowej Niemiec zostanie poddany ponownej ocenie jesienią 2026 r.

Jeżeli chodzi o pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów tych reform i inwestycji przewidzianych do 30 kwietnia 2026 r. zasadniczo przebiega zgodnie z planem. **Komisja uważa więc, że w ujęciu ogólnym Niemcy wypełniły swoje zobowiązania w zadowalający sposób.**

Estonia – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się jednak, że wzrost wydatków netto w 2026 r. przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Chociaż większość wzrostu wydatków na obronę Estonii odnotowano w poprzednich latach, przewidywane skumulowane odchylenie w 2026 r. mieści się w zakresie elastyczności krajowej klauzuli wyjścia w oparciu o obecne prognozy dotyczące wydatków na

⁶⁴ W dniu 12 maja 2026 r. Czechy poinformowały Komisję o zamiarze przedłożenia zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego.

obronę. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Estonia zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r.**

Ze względu na planowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekraczający wartość odniesienia deficytu wynoszącą 3 % PKB w 2026 r. Estonię oceniono w sprawozdaniu sporządzonym na mocy art. 126 ust. 3 TFUE. W kontekście oceny zawartej w tym sprawozdaniu Komisja jest zdania, że nie ma podstaw do wszczęcia procedury nadmiernego deficytu wobec Estonii. Rozwój sytuacji budżetowej Estonii zostanie poddany ponownej ocenie jesienią 2026 r.

Irlandia – zgodność ze stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r. ocenia się na podstawie zalecenia Rady z dnia 21 stycznia 2025 r., a w 2026 r. – na podstawie zalecenia Rady z dnia 10 marca 2026 r. Wzrost wydatków netto w ujęciu rocznym w 2025 r. przekroczył pułap zalecony przez Radę w dniu 21 stycznia 2025 r., a odpowiednie odchylenie nieznacznie przekroczyło 0,3 % PKB, natomiast stopa wzrostu wydatków netto w ujęciu skumulowanym była poniżej zalecanego pułapu. Przewiduje się, że w 2026 r. stopa wzrostu wydatków netto w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym będzie niższa od pułapu zaleconego przez Radę w dniu 10 marca 2026 r. Jednocześnie Komisja zauważa, że sytuacja budżetowa w 2025 r. wykazywała nadwyżkę i przewiduje się, że wykaże ją również w 2026 r. W związku z tym **uznaje się, że Irlandia wywiązała się z zobowiązań w zakresie polityki budżetowej wynikających z paktu stabilności i wzrostu w 2025 r. i przewiduje się, że wywiąże się z nich również w 2026 r.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Irlandię do przestrzegania maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto zaleconych przez Radę w dniu 10 marca 2026 r.

Grecja – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Jednocześnie przewiduje się, że wzrost wydatków netto w 2026 r. przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Z obecnych prognoz wydatków na obronę wynika jednak, że przewidywane na 2026 r. odchylenie w ujęciu skumulowanym zmieści się w granicach elastyczności krajowej klauzuli wyjścia. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Grecja zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r.**

Hiszpania – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekracza pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Skumulowane odchylenie mieści się jednak w zakresie elastyczności krajowej klauzuli wyjścia⁶⁵ w oparciu o aktualne szacunki wydatków na obronę. Przewiduje się, że wzrost wydatków netto w 2026 r. przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Odnosne skumulowane odchylenie spadnie

⁶⁵ W odniesieniu do Hiszpanii w dniu 22 maja 2026 r. Komisja przyjęła zalecenie dla Rady w sprawie uruchomienia krajowej klauzuli wyjścia w zakresie wydatków na obronę, które obecnie oczekuje na przyjęcie przez Radę. W dotyczącej Hiszpanii ocenie zgodności zakłada się, że Rada uruchomi krajową klauzulę wyjścia.

poniżej progu 0,6 % PKB po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Hiszpania zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że w 2026 r. będzie narażona na ryzyko niezgodności.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie wezwanie Hiszpanii do zapewnienia zgodności wydatków netto z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu.

Jeżeli chodzi o pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów tych reform i inwestycji przewidzianych do 30 kwietnia 2026 r. zasadniczo przebiega zgodnie z planem. Trwa ocena reformy podatkowej, a reforma korzyści podatkowych oraz dwa etapy cyfrowej transformacji edukacji zostaną ocenione w ramach ostatniej płatności z RRP. Jeżeli chodzi o środki mające na celu poprawę zarządzania przypadkami tymczasowej niezdolności do pracy, większość regionów podpisała umowy o partnerstwie z Krajową Instytucją Zabezpieczenia Społecznego. Umowy z towarzystwami ubezpieczeń wzajemnych podpisały jednak tylko trzy regiony i dwa miasta autonomiczne. W odniesieniu do nostryfikacji dyplomów przyjęto i wdrożono zarządzenie ministerialne określające instrukcje zarządzania procedurami nostryfikacji i stwierdzania równoważności zagranicznych kwalifikacji uniwersyteckich. **Komisja uważa więc, że w ujęciu ogólnym Hiszpania wypełniła swoje zobowiązania w zadowalający sposób.**

Chorwacja – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Odnośne skumulowane odchylenie utrzymuje się powyżej 0,6 % PKB po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia. Przewiduje się, że wzrost wydatków netto w 2026 r. również przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się, że odnośne skumulowane odchylenie pozostanie powyżej tego progu po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Chorwacja wykazała istotną niezgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że w 2026 r. również będzie narażona na ryzyko istotnej niezgodności.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Chorwację do podjęcia działań w celu kontroli wydatków netto, tak aby były one zgodne z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu. Jednocześnie Komisja zauważa, że w Chorwacji wskaźnik długu publicznego w 2025 r. nie przekroczył wartości odniesienia wynoszącej 60 % PKB, oraz, że przewiduje się, że w 2026 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych i dług publiczny nie przekroczą odpowiednio 3 % i 60 % PKB.

Cypr – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Odnośne odchylenia wynoszą odpowiednio ponad 0,3 % PKB i 0,6 % PKB. Przewiduje się, że wzrost wydatków netto w 2026 r. również przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym, a odnośne

odchylenia przekroczyć odpowiednio 0,3 % PKB i 0,6 % PKB. Jednocześnie Komisja zauważa, że sytuacja budżetowa w 2025 r. wykazywała nadwyżkę i przewiduje się, że wykaże ją również w 2026 r. W związku z tym uznaje się, że **Cypr wywiązał się z zobowiązań w zakresie polityki budżetowej wynikających z paktu stabilności i wzrostu w 2025 r. i wywiązuje się z nich również w 2026 r.** Przewiduje się jednak, że wzrost wydatków netto przekroczy zalecane pułapy. W związku z tym Komisja zaleca Radzie wezwanie Cypru do zapewnienia zgodności wydatków netto z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu.

Łotwa – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. W 2026 r. wzrost wydatków netto w ujęciu rocznym przekracza pułap zalecony przez Radę, natomiast wzrost wydatków netto w ujęciu skumulowanym jest poniżej zalecanego pułapu. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Łotwa zachowała zgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że zachowa tę zgodność również w 2026 r.**

Ze względu na planowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekraczający wartość odniesienia deficytu wynoszącą 3 % PKB w 2026 r. Łotwę oceniono w sprawozdaniu sporządzonym na mocy art. 126 ust. 3 TFUE. W świetle oceny zawartej w tym sprawozdaniu Komisja jest zdania, że – po uwzględnieniu w stosownych przypadkach wszystkich istotnych czynników – Łotwa spełnia kryterium deficytu. Rozwój sytuacji budżetowej Łotwy zostanie poddany ponownej ocenie jesienią 2026 r.

Litwa – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę. Odkumulowane odchylenie spadło poniżej 0,6 % PKB po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia. Przewiduje się, że wzrost wydatków netto w 2026 r. również przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się, że odnośne skumulowane odchylenie w 2026 r. pozostanie powyżej 0,6 % PKB po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Litwa nie zachowała zgodności z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że w 2026 r. będzie narażona na ryzyko istotnej niezgodności.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Litwę do podjęcia działań w celu kontroli wydatków netto, tak aby były one zgodne z maksymalnymi stopami wzrostu. Jednocześnie Komisja zauważa, że wskaźniki deficytu i zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych na Litwie były w 2025 r. niższe niż 3 % i 60 % PKB i przewiduje się, że w 2026 r. również pozostaną poniżej tych poziomów.

Luksemburg – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym, a odnośne odchylenia przekraczają odpowiednio 0,3 % PKB i 0,6 % PKB. Przewiduje się, że w 2026 r. stopa wzrostu wydatków netto

będzie niższa od zalecanego pułapu w ujęciu rocznym, lecz wyższa w ujęciu skumulowanym, przy czym odnośne odchylenie wyniesie mniej niż 0,1 % PKB w ujęciu skumulowanym. W związku z tym **uznaje się, że Luksemburg wykazał istotną niezgodność z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że w 2026 r. będzie narażony na ryzyko niezgodności ze względu na odchylenie w ujęciu skumulowanym nieprzekraczające 0,1 % PKB.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Luksemburg do podjęcia działań w celu kontroli wydatków netto, tak aby były one zgodne z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu. Jednocześnie Komisja zauważa, że wskaźniki deficytu i zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych w Luksemburgu były w 2025 r. niższe niż 3 % i 60 % PKB i przewiduje się, że w 2026 r. również pozostaną poniżej tych poziomów.

Niderlandy – zgodność ze stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r. ocenia się na podstawie zalecenia Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. Do celów oceny 2026 r. wykorzystano natomiast zalecenie przyjęte dziś przez Komisję, lecz nieprzyjęte jeszcze przez Radę. W 2025 r. stopa wzrostu wydatków netto Niderlandów w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym przekroczyła pułapy zalecone przez Radę w dniu 21 stycznia 2025 r., a odnośne odchylenia przekroczyły odpowiednio 0,3 % PKB i 0,6 % PKB. Przewiduje się, że w 2026 r. stopa wzrostu wydatków netto przekroczy pułapy określone w zaleceniu dotyczącym zalecenia Rady w sprawie zatwierdzenia zmienionego planu średniookresowego Niderlandów, przyjętym dzisiaj przez Komisję. W związku z tym **uznaje się, że Niderlandy wykazały istotną niezgodność z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że w 2026 r. będą narażone na ryzyko niezgodności.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Niderlandy do zachowania zgodności z maksymalnymi stopami wzrostu wydatków netto, które mają zostać zatwierdzone przez Radę. Jednocześnie Komisja zauważa, że wskaźniki deficytu i zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych w Niderlandach były w 2025 r. niższe niż 3 % i 60 % PKB w i przewiduje się, że w 2026 r. również pozostaną poniżej tych poziomów.

Portugalia – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się, że wzrost wydatków netto w 2026 r. również przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia przewiduje się, że odnośne skumulowane odchylenia wyniosą poniżej 0,6 % PKB w obu latach. Jednocześnie Komisja zauważa, że sytuacja budżetowa w 2025 r. wykazywała nadwyżkę i przewiduje się, że w 2026 r. będzie bliska równowadze. W związku z tym **uznaje się, że Portugalia wywiązała się z zobowiązań w zakresie polityki budżetowej wynikających z paktu stabilności i wzrostu w 2025 r. i wywiązuje się z nich również w 2026 r.** Po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia przewiduje się jednak, że wzrost wydatków netto przekroczy zalecane pułapy. W związku z tym Komisja zaleca Radzie wezwanie Portugalii do zapewnienia zgodności wydatków netto z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu.

Słowenia – wzrost wydatków netto w 2025 r. przekroczył pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się, że wzrost wydatków netto w 2026 r. również przekroczy pułapy zalecane przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Po uwzględnieniu elastyczności w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia przewiduje się, że odnośne skumulowane odchylenie wyniesie poniżej 0,6 % PKB w 2025 r. i powyżej 0,6 % PKB w 2026 r. W związku z tym, **po uwzględnieniu elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, uznaje się, że Słowenia nie zachowała zgodności z maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r., i przewiduje się, że w 2026 r. będzie narażona na ryzyko istotnej niezgodności.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie, aby wezwała Słowenię do podjęcia działań w celu kontroli wydatków netto, tak aby były one zgodne z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu. Jeżeli dane dotyczące wyniku za 2026 r. potwierdzą wystąpienie istotnej niezgodności, konieczne będzie opracowanie sprawozdania na mocy art. 126 ust. 3 TFUE w celu oceny zgodności z kryterium długu.

Ze względu na planowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekraczający wartość odniesienia deficytu wynoszącą 3 % PKB w 2026 r. Słowenię oceniono w sprawozdaniu sporządzonym na mocy art. 126 ust. 3 TFUE. W kontekście oceny zawartej w tym sprawozdaniu Komisja jest zdania, że na obecnym etapie nie ma podstaw do wszczęcia procedury nadmiernego deficytu wobec Słowenii. Rozwój sytuacji budżetowej Słowenii zostanie poddany ponownej ocenie jesienią 2026 r. Utrzymuje się jednak znaczna niepewność co do perspektyw budżetowych Słowenii w 2026 r. Jeżeli wystarczające działania naprawcze nie zostaną podjęte w sposób wiarygodny i terminowy, może to prowadzić do wszczęcia jesienią procedury nadmiernego deficytu w oparciu o kryterium deficytu.

Szwecja – wzrost wydatków netto w 2025 r. był poniżej pułapów zalecanych przez Radę w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym. Przewiduje się, że w 2026 r. wzrost wydatków netto przekroczy pułap zalecany przez Radę w ujęciu rocznym, a odnośne odchylenie przekroczy 0,3 % PKB. Przewiduje się jednak, że wzrost wydatków netto w ujęciu skumulowanym będzie niższy od zalecanego pułapu. W związku z tym **uznaje się, że Szwecja zachowała zgodność z zalecaną maksymalną stopą wzrostu wydatków netto w 2025 r. Przewiduje się, że w 2026 r. Szwecja będzie narażona na ryzyko istotnej niezgodności z zalecaną stopą wzrostu wydatków netto w ujęciu rocznym, przy czym zachowa zgodność ze stopą wzrostu w ujęciu skumulowanym.** W związku z tym Komisja zaleca Radzie wezwanie Szwecji do zapewnienia zgodności wydatków netto z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu. Jednocześnie Komisja zauważa, że wskaźniki deficytu i zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych w Szwecji w 2025 r. były niższe niż wskaźniki PKB wynoszące 3 % i 60 % i przewiduje się, że w 2026 r. również pozostaną poniżej tych poziomów.

Tabela 3 Roczne i skumulowane odchylenia (% PKB) wzrostu wydatków netto

Roczne i skumulowane odchylenia (% PKB) wzrostu wydatków netto								
Roczne odchylenie		Skumulowane odchylenie		Krajowa klauzula wyjścia	Rok odniesienia krajowej klauzuli wyjścia	Skumulowane odchylenie uwzględniające elastyczność przewidzianą w krajowej klauzuli wyjścia		
2025	2026	2025	2026			2025	2026	
(A)	(B)	(C)	(D)			(E)	(F)	(G)
Państwa członkowskie objęte procedurą nadmiernego deficytu								
BE	0,1	-0,3	0,1	-0,2	Tak	2021	-0,5	-0,9
FR	0,0	0,1	-0,3	-0,2	Nie	–	–	–
IT	0,1	-0,1	0,0	-0,1	Nie	–	–	–
HU	1,5	2,3	0,8	3,0	Tak	2021	0,0	1,9
MT*	-0,1	0,1	2,3	2,2	Nie	–	–	–
AT	-0,3	-0,1	-0,3	-0,4	Tak	2021	-0,4	-0,7
PL	0,9	-0,2	1,2	1,0	Tak	2021	-0,3	-0,5
RO	-0,8	-0,3	-0,8	-1,0	Nie	–	–	–
SK	-0,9	0,8	-1,9	-1,0	Tak	2021	-2,5	-1,6
FI	-1,0	1,5	-1,0	0,5	Tak	2021	-1,6	-0,9
Pozostałe państwa członkowskie								
BG	2,1	0,2	2,1	2,2	Tak	2024	1,4	1,6
CZ	0,2	1,5	-1,4	0,1	Tak	2021	-1,7	-0,2
DK	1,0	0,4	-0,6	-0,1	Tak	2021	-1,6	-1,5
DE	-0,3	0,5	-0,3	0,3	Tak	2021	-0,7	-0,5
EE	-2,0	2,8	-1,4	1,5	Tak	2021	-2,9	0,0
IE	-0,5	-0,1	-0,5	-0,6	Nie	–	–	–
EL	-0,3	1,5	-1,3	0,2	Tak	2024	-1,5	-0,2
ES^	0,4	0,6	0,1	0,7	Tak	2024	-0,1	0,4
HR	1,8	0,3	1,4	1,6	Tak	2021	0,9	1,0
CY	1,3	0,9	1,0	1,8	Nie	–	–	–
LV	-0,4	1,2	-1,9	-0,6	Tak	2021	-2,6	-2,1
LT	1,5	0,7	1,5	2,2	Tak	2021	0,3	0,7
LU	1,3	-0,6	0,6	0,0	Nie	–	–	–
NL	–	0,1	–	0,1	Nie	–	–	–
PT	0,2	0,2	0,4	0,6	Tak	2021	0,4	0,6
SI	1,4	1,2	0,5	1,7	Tak	2021	0,3	1,2
SE	-0,9	1,0	-1,1	0,0	Nie	–	–	–

Tabela 3 (c.d.)

Roczne i skumulowane odchylenia (% PKB) – poprzednie zalecenia[§]

	Roczne odchylenie		Skumulowane odchylenie		Krajowa klauzula wyjścia	Rok odniesienia krajowej klauzuli wyjścia	Skumulowane odchylenie uwzględniające elastyczność przewidzianą w krajowej klauzuli wyjścia	
	2025	2026	2025	2026			2025	2026
	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)	(H)
IE	0,3	–	-0,1	–	Nie	–	–	–
NL	1,5	–	1,0	–	Nie	–	–	–
FI	-1,3	–	-1,5	–	Tak	2021	-2,5	–

Uwaga: odchylenie dodatnie (ujemne) oznacza wzrost wydatków netto przekraczający maksymalne wartości zalecane przez Radę (lub pozostający poniżej tych wartości). W przypadku państw członkowskich, w odniesieniu do których uruchomiono krajową klauzulę wyjścia dotyczącą wydatków na obronę, odchylenia powyżej progu 0,6 % PKB w kolumnach (G) i (H) oznaczono pogrubioną czcionką. W przypadku pozostałych państw członkowskich odchylenia w kolumnach (A)–(D) oznaczono pogrubioną czcionką, jeżeli przekraczają one próg 0,3 % PKB (w ujęciu rocznym) lub 0,6 % PKB (w ujęciu skumulowanym). Należy pamiętać, że ocena Komisji dotycząca zgodności ze wzrostem wydatków netto opiera się na dokładnych danych liczbowych. Do celów prezentacji w niniejszym komunikacie dane liczbowe stanowiące podstawę oceny zaokrąglono do jednego miejsca po przecinku.

*W odniesieniu do Malty Komisja zaleca Radzie uchylenie decyzji stwierdzającej istnienie nadmiernego deficytu.

^ W kolumnach (E)–(H) przyjęto założenie uruchomienia krajowej klauzuli wyjścia dotyczącej wydatków na obronę.

§ W przypadku Irlandii, Niemiec i Finlandii ocenę za 2025 r. przeprowadzono na podstawie zaleceń Rady przyjętych w styczniu 2025 r.

Źródło: prognoza Komisji z wiosny 2026 r. i obliczenia Komisji.

Tabela 4 Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych, dług i wzrost PKB

	Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)			Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)			PKB (rzeczywista stopa wzrostu)		
	2025	2026	2027	2025	2026	2027	2025	2026	2027
Państwa członkowskie objęte procedurą nadmiernego deficytu									
BE	-5,2	-5,2	-5,4	107,9	110,5	112,8	1,0	0,7	0,9
FR	-5,1	-5,1	-5,7	115,6	118,1	120,2	0,8	0,8	1,1
IT	-3,1	-2,9	-2,9	137,1	138,5	139,2	0,5	0,5	0,6
HU	-4,7	-6,2	-5,8	74,6	75,1	76,8	0,5	1,8	2,1
MT*	-2,2	-2,2	-2,1	46,4	46,2	46,2	4,0	3,7	3,6
AT	-4,2	-4,1	-4,1	81,5	83,4	84,9	0,6	0,6	0,9
PL	-7,3	-6,5	-6,3	59,7	64,5	68,3	3,6	3,5	2,8
RO	-7,9	-6,2	-5,8	59,3	61,6	63,4	0,7	0,1	2,3
SK	-4,5	-4,6	-5,4	61,4	63,7	66,9	0,8	0,8	1,5
FI	-3,4	-4,5	-4,6	88,5	91,2	93,1	0,2	0,8	1,4
Pozostałe państwa członkowskie									
BG	-3,5	-4,1	-4,3	29,9	32,3	35,5	3,1	2,5	2,2
CZ	-2,1	-2,8	-2,9	44,3	45,8	47,2	2,6	1,8	2,4
DK	2,9	0,9	0,5	27,9	27,0	26,2	2,9	1,9	1,8
DE	-2,7	-3,7	-4,1	63,5	65,8	68,0	0,2	0,6	0,9
EE	-2,0	-4,5	-4,8	24,1	26,9	30,5	0,6	1,6	1,7
IE	1,8	1,4	1,2	32,9	32,4	31,6	12,3	-1,2	3,4
EL	1,7	0,8	0,6	146,1	140,7	134,4	2,1	1,8	1,6
ES	-2,4	-2,4	-2,0	100,7	99,6	98,9	2,8	2,4	1,9
HR	-3,0	-2,9	-2,7	56,3	55,9	55,6	3,4	2,7	2,5
CY	3,4	2,1	2,5	55,0	50,4	45,5	3,8	2,3	2,7
LV	-2,5	-3,3	-4,3	46,9	48,8	53,8	2,1	1,4	1,6
LT	-1,8	-2,2	-2,7	39,5	44,6	48,4	2,9	3,0	2,1
LU	-2,0	-1,2	-1,5	26,5	29,2	30,2	0,6	1,6	2,0
NL	-1,6	-2,5	-1,9	44,4	46,9	47,0	1,8	1,0	1,1
PT	0,7	-0,1	-0,4	89,7	87,6	86,0	1,9	1,7	1,8
SI	-2,5	-3,3	-3,5	65,7	64,9	65,1	1,1	1,9	2,3
SE	-1,3	-2,8	-2,5	35,1	36,6	37,7	1,5	1,8	2,2

*W odniesieniu do Malty Komisja zaleca Radzie uchylenie decyzji stwierdzającej istnienie nadmiernego deficytu.

Źródło: prognoza Komisji z wiosny 2026 r.

Ramka 5 – Podejście metodyczne leżące u podstaw oceny zgodności

Uznaje się⁶⁶), że państwo członkowskie zachowuje zgodność, jeżeli wzrost wydatków netto⁶⁷) mieści się w granicach pułapów zalecanych przez Radę. W przypadku gdy wzrost wydatków netto jest wyższy niż zalecany (tj. w przypadku odchylen dodatnich), Komisja bierze pod uwagę wielkość odchylenia w stosunku do progów wynoszących 0,3 % PKB w ujęciu rocznym (zob. kolumny (A) i (B) w tabeli X1X) i 0,6 % PKB w ujęciu skumulowanym od momentu rozpoczęcia realizacji planu (kolumny (C) i (D)). Odchylenie dodatnie poniżej tych progów wiąże się ze stwierdzeniem (ryzyka) niezgodności, natomiast odchylenie powyżej tych progów wiąże się ze stwierdzeniem (ryzyka) istotnej niezgodności⁶⁸). W ocenie zgodności opartej na wzroście wydatków netto Komisja bierze również pod uwagę ogólną sytuację budżetową państwa członkowskiego, a w szczególności to, czy jest ona bliska równowadze lub wykazuje nadwyżkę.

Wiosną 2026 r. po raz pierwszy od wejścia w życie zreformowanych ram zarządzania gospodarczego ocena sytuacji budżetowej odzwierciedla rachunek kontrolny obliczony przez Komisję dla każdego państwa członkowskiego na podstawie danych dotyczących wyniku. W rachunkach kontrolnych rejestruje się odchylenia od zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto w ujęciu zarówno rocznym, jak i skumulowanym od roku odniesienia określonego w odpowiednim zaleceniu Rady dla danego państwa członkowskiego. Rachunki te stanowią również podstawę monitorowania przestrzegania zaleceń Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu.

W przypadku państw członkowskich, wobec których uruchomiono krajową klauzulę wyjścia dotyczącą wydatków na obronę (kolumna (E)), ocena zgodności skupia się na porównaniu w ujęciu skumulowanym i obejmuje sprawdzenie, czy odchylenie dodatnie od zalecanego maksymalnego wzrostu wydatków netto w ujęciu skumulowanym można wyjaśnić odpowiadającym mu wzrostem wydatków na obronę w porównaniu z rokiem odniesienia (kolumna (F)) do 1,5 % PKB w latach 2025–2028. Jeżeli odchylenie w ujęciu skumulowanym można wyjaśnić wzrostem wydatków na obronę w porównaniu z rokiem odniesienia (kolumny (G) i (H)), uznaje się, że państwo członkowskie zachowuje zgodność z zaleceniami.

⁶⁶ Przeprowadzona przez Komisję ocena zgodności ze wzrostem wydatków netto opiera się na dokładnych danych liczbowych pochodzących z rachunku kontrolnego. Do celów prezentacji w niniejszym komunikacie dane liczbowe stanowiące podstawę oceny zaokrąglono do jednego miejsca po przecinku (zob. tabela 3).

⁶⁷ Analityczne przedstawienie wskaźnika wydatków netto i rachunku kontrolnego można znaleźć w tablicach statystycznych w dziedzinie fiskalnej zawierających podstawowe dane istotne na potrzeby oceny polityki budżetowej państw członkowskich, SWD(2026) 200 final, Bruksela, 3.6.2026.

⁶⁸ Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1467/97, jeżeli dług sektora instytucji rządowych i samorządowych państwa członkowskiego przekracza 60 % PKB, sytuacja budżetowa tego państwa nie jest bliska równowadze ani nie wykazuje nadwyżki, a odchylenie wzrostu wydatków netto od zalecanych pułapów przekracza 0,3 % PKB w ujęciu rocznym lub 0,6 % PKB w ujęciu skumulowanym, Komisja powinna opracować sprawozdanie na mocy art. 126 ust. 3 TFUE na potrzeby oceny kryterium długu.